

v9to

Studentenweekblad
van de Leuvense Overkoepelende
Kringorganisatie

nummer 27
maandag 21 april

Jaargang 23 - 1996-1997

afgite : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Zachte weggebruikers bezetten kruispunt tijdens spitsuur

Aktievoerders hardhandig verwijderd

De mobiliteitspolemie is nog steeds hevig en ongecontroleerd als een vervaarlijk door de Leuvense straten zwenkende lijnbus. Sociale Raad (Sora) van de Leuvense Overkoepelende Studentenorganisatie (Loko) heeft het afschieten van haar 'Reclaim the Street'-happening door het stadsbestuur nog niet verteerd. Ondertussen zijn graafmachines op de Naamsevest volop bezig met het verbreden van de Ring ten koste van de middeleeuwse vest en een aantal stokoude bomen (zie kader pagina 3). Hét moment, vond een veertigtal aktievoerders, om vorige week woensdag over te gaan tot de bezetting van het kruispunt van de Tiensestraat en de Vesaliusstraat.

Omstreeks halfvijf trok een vrolijke doch misnoegde sliert mensen onder leiding van een bakfiets naar het bovengenoemde kruispunt. Onder de ogen van enkele verbaasde automobilisten en omstaanders gingen de aktievoerders — de ene al wat

de zachte weggebruikers werd gehekeld. Jammer genoeg ging deze boodschap ietwat verloren door een tekort aan pamfletten voor de talrijke omstaanders en de aanwezigheid van slechts één spandoek, voorzien van het kernachtige "Stik in je blik". Er werd geprobeerd de groeiende hoeveelheid wachtende automobilisten via pamfletten en later ook mondeling te overtuigen van het doel en de zin van de aktie, maar dit eindigde veelal in onbegrip en toeterkonserten. Enkele autobestuurders waagden zelfs enkele riskante manoeuvres, wat het aantal belangstellende passanten alleen maar deed toenemen.

Zoals iedereen had verwacht, kwam na een

matieverstrekking over de aktie tot uiting, gezien voorbijgangers geregeld de pers moesten aanspreken over het hoe en

len, werd echter niet duidelijk. De manier waarop de agenten controleerden was dan ook nogal geïnproviseerd: ze controleerden bijvoorbeeld of een fietser het sleutelcijf bij zich had om het bij de fiets horende fiets-slot open te doen. Iemand die beweerde een fiets geleend te hebben van een vriend moest adres en telefoonnummer van de persoon in kwestie opgeven. Op de vraag of

Ik zit gemakkelijk...

(foto Joost Helsens)

vlotter dan de andere — op het kruispunt zitten of liggen. De bedoeling van de aktie was te ageren tegen de alomtegenwoordigheid van de auto in de binnenstad, tegen het nieuwe verkeerskruisplaatje en de aanleg van meer (ongeveer 1.500) autoparkeerplaatsen in de binnenstad. Ook het acceptatie van politie-optreden — met zeer hoge boetes tot 5.600 frank — ten aanzien van

kontraproduktief: nieuwsgierige toeschouwers scharden zich achter de aktievoerders en in plaats van minder stond er plots meer volk op het kruispunt. Vooral het snelle bovenhalen van de matrak door een norse agent, die niet bereid was om met de politievoerder van de betogers te onderhandelen, zorgde voor verontwaardiging alom. Ook hier kwam de gebrekkige infor-

Leg neer die bal

(foto Joost Helsens)

kwartier de arm der wet te voet — aangezien hun kombi ook vastzat in de door de aktie ontstane file — ter plaatse. Twee agenten brachten een zeer korte boodschap aan de aktievoerders over: "Als jullie het kruispunt niet onmiddellijk ontruimen, laten we versterking komen." Enkele kombi's later bleken nog slechts een tiental bezetters bereid om aan de fysieke ontruiming van het kruispunt te weerstaan. Het duw- en trekwerk van de politie werkte

waarom van de aktie.

De politie pakte acht aktievoerders op, maar liet er vervolgens twee uit een kombi ontsnappen, wat voor hilariteit bij de omstaanders zorgde. Zoals de kavalerie in een slechte western, arriveerde de rijkswacht wanneer de strijd gestreden was. Op dat ogenblik stonden er slechts nog mensen vanop de stoep toe te kijken naar al het machtsvertoon en kon het spitsuurverkeer weer min of meer zijn normale gang gaan. Een tiental minuten later leek het incident gesloten en dropen de nieuwsgierigen en overblijvende aktievoerders af. De arrestanten werden afgevoerd naar het Philipsgebouw om kort nadien te worden vrijgelaten.

Slippertje

Deze aktie speelde in op een zeer aktueel onderwerp maar schoot toch haar doel een beetje voorbij. Het spontane karakter van de bezetting werkte dit ongetwijfeld in de hand. Alhoewel men manifesteerde voor de rechten van de fietser en de andere zachte weggebruikers, werd ook het openbaar vervoer — ongewild maar onvermijdelijk — het slachtoffer van de veroorzaakte files. De aktievoerders zagen echter geen manier om de bussen door te laten zonder auto's te laten meeglippen. Een betere informatieverspreiding zou de aktie veel goed hebben gedaan om nieuwsgierigen en automobilisten degelijk in te lichten over de achtergrond van het gebeuren.

Ongeveer een uur na het vrijmaken van het kruispunt voerde de politie voor het stadhuis hun zo gewraakte fietskontroles uit. Acht agenten stonden voor het stadhuis en hielden systematisch alle voorbijkomende fietsers tegen. Bedoeling was na te gaan of fietsers met hun rechtmatig rijwiel rondreden. Hoe een fietser kan bewijzen dat een fiets echt van hem is en niet gesto-

de aktie verband hield met de bezetting van het kruispunt antwoordde de woordvoerder vaag ontkennend. Hij beweerde dat het om een zogenaamde 'blitzaktie' ging die niet vooraf gepland was. De wijkagenten waren zelf niet op de hoogte van de bezetting van het kruispunt en hadden pas net voor de aktie hun orders van één van hun oversten gekregen. Pesterij of toeval, wie zal het zeggen?

Evert Kets
Benny Debruyne

binnenin

NSV

3

"Hun aanwezigheid is echter een aanwezig gestelde afwezigheid die toenadering blokkeert, een tijdloze leegte gevuld met donkerbruine ambiguiteit." Kunst met kloten, quoi!

Kringverkiezingen

4-5

"De vegetale aanwezigheid brengt de ruimte in beweging, dringt er binnen en sluit de vorm van de plaats in. Nadat de vegetale structuur werd afgeleid van de architecturale omgeving, bepaalt de installatie zelf haar verdere bestaan. De ruimte kan dan terugkeren tot haar oorspronkelijke stabiliteit." Kunstmest, quoi!

Birma-katern

7-10

"Kennis is oetbaar is de titel van een recent project, verwijzend naar de zondeval, waarbij de tentoonstelling uiteindelijk werd verorberd door het publiek." Kunstgebit, quoi!
(Uit: 'Nature Morte' catalogus.)

lezersbrieven

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)actualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking; de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Vrouwenwerk

Na lezing van de artikels 'Van theekransjes en mannenclubjes' en 'Mannen en vrouwen over prestige' in Veto 26 van 14 april laatstleden had ik onze raad, Sportraad KU Leuven, graag even voorgesteld. Deze raad is namelijk één van de 5 (vijf!) raden van Loko. De doelstelling van Sportraad, is de Leuvense studenten aan het sporten te zetten en hen hiervoor ook faciliteiten te bieden. Wij doen dit onder meer door de orga-

nisatie van een aantal bekende en minder bekende klassiekers, zoals bijvoorbeeld de 24-uurenloop, de studentenmaraton en het Lisst. Onze raad is dus zeker geen onbekende bij de Leuvense student(e). Blijkbaar zijn wij minder bekend bij onze kollega-radens, waarmee wij nochtans regelmatig vergaderen en samenkomen.

Indien Sociale Raad zich had herinnerd dat er ook nog zoiets als een Sportraad bestaat en indien de werkgroep dus alle onderzoeksresultaten had verzameld in het onderzoek over participatie van vrouwen in

raden, dan waren er zeker andere conclusies uit het onderzoek getrokken en zouden de statistieken er anders uitgezien hebben. Vooreerst kan ik u melden dat Sportraad al vier jaar na elkaar een vrouwelijke voorzitter heeft. Er is ook al twee jaar een vrouwelijke ondervoorzitter. Bij de vrijgestelden is het zoals bij de andere raden: vrouwen én mannen zijn er vertegenwoordigd. Door Sportraad niet in de statistieken op te nemen houden jullie gewoon informatie achter en scheppen jullie dus een verkeerd beeld van de werkelijkheid. Bovendien kan ik maar niet begrijpen hoe het mogelijk is dat de schrijvers van het artikel — die beiden al geruime tijd in Loko zitten — er maar niet in slagen zich te herinneren dat Loko bestaat uit 5 (vijf) raden in plaats van 4 (vier). En dat Veto deze informatie klakkeloos overneemt, kan er bij mij evenmin in. Het is een schande dat jullie de informatie in het artikel zonder enige kritische zin aan het Leuvense publiek te lezen geven terwijl ook de Veto-redactie zou moeten weten uit welke geledingen de organisatie bestaat waarvan zij de spreekbuis heet te zijn. Ik hoop van harte dat de werkgroep Vrouwen-universiteit-samenleving (Vmus) van Sociale Raad haar huiswerk opnieuw maakt en de Leuvense student in één van de vol-

gende weken een relevantere onderzoeksresultaat zal voorschorten. In sommige raden durven de vrouwen namelijk wel verantwoordelijkheid opnemen.

Hilde De Wachter,
voorzitter Sportraad 1996 - '97.

Nvdr: In het artikel werd expliciet vermeld dat het onderzoek slechts vier raden betreft. "Ze (de resultaten) kunnen best gezien worden als een huidige stand van zaken, en enkel bij de organisaties die hun medewerking aan het onderzoek verleenden." Op 15 januari 1997 verstuurde de werkgroep namelijk een brief naar alle raden — dus ook naar Sportraad — met het verzoek om mee te werken aan dit onderzoek. Van vier raden kreeg de werkgroep dus een antwoord. Kultuurraad verontschuldigde zich wegens drukke bezigheden. Van Sportraad kwam geen antwoord. Loko bestaat niet uit 5 maar 6 (zes) raden: Sportraad, Kultuurraad, Kringraad, Sociale Raad, Portulaca en Veto.

berichten

Gezocht: vrijwilligers

De 'Orientation Days for Foreign Students' vinden volgend academiejaar van 24 tot en met 27 september '97 plaats. Zoals ondertussen wellicht geweten, worden er elk jaar in september oriëntatiedagen voor buitenlandse studenten van de KU Leuven georganiseerd. Pangaea, de Sociale Dienst voor Buitenlandse Studenten, Ann Depoortere van Junior Program en Portulaca werken hier samen aan. Tijdens deze periode trachten ze de nieuwe buitenlandse studenten wegwijs te maken in Leuven, zowel op academisch als op sociaal vlak. Mensen die het begin van het academiejaar zinvol willen inzetten en nieuwe buitenlandse studenten

willen leren kennen: vrijwilliger zijn tijdens de oriëntatiedagen is de manier bij uitstek. Geïnteresseerden nemen best nu reeds contact op met Ann Depoortere, tel. 32.48.73, Blijde Inkomststraat 21, lokaal 04.18.

Tijdens de eerste week van het academiejaar wordt ook gepoogd een aantal activiteiten aan te bieden aan de buitenlandse studenten. Kringen die tijdens die week iets organiseren — activiteiten die relevant zijn voor buitenlandse studenten — worden verzocht dat te laten weten. Portulaca tracht dan een activiteitenkalender samen te stellen om zo alles op elkaar af te stemmen, kwestie van overlappende activiteiten te vermijden. Bovendien kunnen zij dan ook reclame maken voor de kringactiviteiten.

Informatie hieromtrent sturen naar Portulaca, Vesaliusstraat 34 of tel. 32.33.95. Pangaea wil de kringen ook de mogelijkheid bieden om tijdens die week eventueel de kringactiviteiten voor buitenlandse studenten in Pangaea zelf te organiseren, maar deze activiteiten moeten dan wel open zijn voor alle buitenlandse studenten en niet enkel voor de eigen fakulteit.

Naast de lezingen en sociale activiteiten wordt er de eerste dag, tijdens de inschrijvingen, ook een informatiemarkt georganiseerd. Op deze informatiemarkt stellen allerlei organisaties en diensten die relevant zijn voor buitenlandse studenten in Leuven, zich voor. Kringen die geïnteresseerd zijn om zich tijdens de informatiemarkt voor te stellen nemen best contact op met Inge Vissers van de Sociale Dienst voor Buitenlandse Studenten, tel. 32.44.36.

Sociale Raad verkiest

Met het oog op volgend academiejaar verkiest Sociale Raad op vrijdag 25 april vijf studentenvertegenwoordigers voor de Raad voor Studentenvoorzieningen (RvS), 2 vertegenwoordigers voor de Vereniging van Vlaamse Studenten (VVS) en een vertegenwoordiger voor het overleg tussen de stad en de studenten (Stadsoverleg).

Op woensdag 7 mei worden drie studentenvertegenwoordigers voor de RvB van Alma, vijf vertegenwoordigers voor de RvB van Acco, een vertegenwoordiger voor de RvB van Velo en een voor de RvB van Alfaset. De verkiezingen hebben plaats op de Algemene Vergadering van Sociale Raad, die telkens om 19 u in de 's Meiersstraat 5 begint. Tel. 22.95.41. Bij Sociale Raad kan je op het bovenstaand adres ook tussen 14 en 18 u steeds terecht voor meer inlichtingen.

Vrijwillig op vakantie

Vibeg vzw organiseert zinvolle vrijetijdsactiviteiten voor licht en matig volwassen mentaal gehandicapten. Deze organisatie zoekt vrijwilligers om vormingsvakanties (in juli en augustus) met licht mentaal gehandicapten te begeleiden. Alle onkosten worden vergoed. Meer info bij An Bongaerts, Maria Theresiastraat 114, tel. 23.51.21.

Gezocht: kersverse presessen

Om het toekomstige reilen en zeilen van de studentenbeweging in het algemeen en de kringen in het bijzonder doet Veto een oproep aan alle pas verkozen presessen en vice-presessen om op woensdag 23 april om 17.00 u in de 's Meiersstraat 5 eens met elkaar en met hun blad van gedachten te komen wisselen over hun werking, de verkiezingen enzovoort. Koffie en thee will be served.

kolofon

Veto

's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 23
Nummer 27
21 april 1997

Kurator: Ann 'Bekhnopff' Bries
Conservator: Benny 'Della Francesca' Debruyne
Edukatieve dienst: Ann 'Bosch' Bries

Meesters: Dirk 'Bouts' Bernard, Bart 'Ensor' Eeckhout, Martijn 'Géricault' Graumans

Meester-vervalsers: Dirk 'Bellini' Bernard, Joost 'Haring' Helsen, Jeroen 'Lucebert' Lissens, Yvan 'Picasso' Put

Leerlingen: Lien 'Burne-Jones' Bielen, Benny 'Blake' Bosmans, Katrien 'Dall' Darras, Kris 'Delacroix' Deckers, Joris 'Jasper Johns' Janssens, Gianni 'Le Brun' Loosveldt, Nele 'Manet' Mariën, Gert 'Hollandse' Meesters, Rut 'Renaissance' Reynaerts, Ivan 'Rococo' Rocabado

Mecnessen: Ann 'Banamaghenko' Bries, Benny 'Brunelleschi' Debruyne, Martijn 'Greco' Graumans, Joris 'Joris Janssens' Janssens

Verfmengers: Ann 'Artemisia Gentileschi' Bries, Filip 'Dada' De Keukeleere

Kunsthandel: Filip 'Duchamp' De Keukeleere, Michaël 'Servaes' Simonis, Hans Vanden 'Arp' abeele

Kunstritici: Ann 'Beckmann' Bries, Benny 'Donatello' Debruyne

Internet-Veto: <http://hagar.arts.kuleuven.ac.be/projects/veto>
e-mail: veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Oplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162

Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr;
buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr;
over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77

Redactievergadering
ledere vrijdagmiddag om 16.00 u

Hoe zit het met de planning van je vakantie?
Wij geven je alvast enkele ideeën...

- * 8 dagen caique cruise in Griekenland
 - * 13 dagen fietstocht door de Loirevallei
 - * 22 dagen avontuurlijke reis door Cappadocië en de zuidwestkust van Turkije
 - * 15 d. trektocht van Berberdorp tot Toebkalberg (Marokko)
- Wil je enkel de vlucht? Kom snel onze speciale tarieven vragen!*

BRUSSELSESTRAAT 15 -- 3000 LEUVEN
Boek nu nog vlug je laatste td's van het jaar
Bel vrijblijvend voor inlichtingen en reservaties op nr.

075/450930

Of kom eens langs in kaffee Weirdo's

Huilen met de pet op

Ingelopen donderdagavond werd een vervolg gebreid aan het aloude gebakkelei tussen 'links' en 'rechts' in Leuven. Een veertienkoppige delegatie van het Nationalistisch Studentenverbond (NSV) uit Gent trok met veel rumoer door de Leuvense straten, op zoek naar 'roie rakkers'. Eerst werd het Jeugdhuis Clockwork in de Boekhandelstraat aangedaan, met één gewonde, wat groep en getier en een aantal aanhoudingen tot gevolg. Later werd nog een bezoek gebracht aan de fakbar van Politika, voor de derde maal al dit jaar. Meer dan wat provokatie en verhitte discussies viel er daar niet te noteren.

Jeugdhuis Clockwork werd donderdagnacht — eigenlijk vrijdagmorgen, rond twintig voor twee — verrast met het bezoek van veertien Gentse NSV'ers. Een aantal van de bezoekers droeg pet en lint, en een drietal probeerde zich een toegang te forseren. Hier werden zij door de solide hand van Marnix Baes, beheerder van het jeugdhuis, tegengehouden. In de statuten van Clockwork is immers bepaald dat extreem-rechts niet welkom is, en worden mensen met pet en lint gevraagd die niet te dragen in het jeugdhuis. Enkele leden van de eigen NSV-

achterban waren het duidelijk ook niet eens met de 'bestorming' van Clockwork en riepen op tot kalmte. Daarop hield de groep zich voor het jeugdhuis onledig met het skanderen van de bekende leuzen en het zingen van Vlaamse liederen. Er werd wat over en weer geroepen, en een van de NSV'ers gooide met een leeg bierglas naar de bezoekers van het jeugdhuis. Kortom, de sfeer zat erin.

Toeschouwer

Toen enkele klanten van de Clockwork zich naar buiten begaven, was het hek van de dam. Er volgde een kort handgemeen, en toen een jongen door een NSV-meisje vanop korte afstand met traangas in het gezicht gespoten werd, was er sprake van een dreigende en agressieve sfeer. Nochtans was de politie vlakbij — het bureau op de Grote Markt was de dag tevoren weer in gebruik genomen — en werden de gebeurtenissen aandachtig gevolgd door een uit het raam kijkende politiemannet. De agent, die permanentie had en dus zelf niet kon ingrijpen, beloofde een patrouille te bellen om een einde te maken aan de schermutselingen.

Pas twintig minuten later arriveerde de kombi, en werden er twee NSV'ers aangehouden. De andere amokmakers hadden zich ondertussen uit de voeten gemaakt

Middeleeuwse vesten door werken bedreigd

Tot voor kort was het aangenaam wandelen op de middenberm van de Ring ter hoogte van de Naamse Poort. De brede berm met de grote kastanjabomen aan weerszijden vormt een imposante dreef en een langgerekte oase van rust tussen twee drukke verkeersstromen in. Het Vlaamse Gewest ging echter onlangs — in samenwerking met de stad Leuven — over tot het gedeeltelijk afgraven van dit overblijfsel van de veertiende-eeuwse wallen met de bedoeling het autoverkeer aan de Naamsepoort te vergemakkelijken. Tot groot ongenoegen van de buurtbewoners.

Tot nu toe werden er al vijftien paardenkastanjes gerooid en werd de berm 150 meter afgegraven. Op die manier zou er in de toekomst één rijstrook meer zijn, dus twee om rechtdoor te rijden en telkens één om links of rechts in te slaan. Onder leiding van Johan Vandebosche zijn een aantal buurtbewoners tegen de werkzaamheden in het verzet gegaan. Zij beweren dat deze aanslag op het stedelijke groen en het historisch erfgoed nauwelijks iets zal opleveren voor een vlotter en veiliger verkeer.

Ondanks enige oppositie in de gemeenteraad wuift burgemeester Tobback alle bezwaren weg. Volgens hem is de aangerichte schade minimaal en zullen de werken de Naamse Poort uiteindelijk veiliger en groener maken. Wat de buurtbewoners vooral hoog zit, is dat zij niet vooral gekoninkteerd werden over wat er te gebeuren stond. Zij menen dat zij heel wat konstruktieve elementen naar voren hadden kunnen brengen. Zo pleiten de buurtbewoners voor het installeren van "slimme" verkeerslichten, die zich aanpassen aan de verkeersintensiteit uit de verschillende richtingen, als oplossing voor het fileprobleem. Dergelijke verkeerslichten bewezen hun doeltreffendheid reeds in Kortrijk, een pilotstad inzake verkeersveiligheid.

De rijstrook naar rechts die uitmondt in de Constantin Meunierstraat — een uitgesproken woonbuurt — zal nauwelijks worden gebruikt voor mensen die daar écht hoeven te zijn, aldus de buurt. Wie op de Ring zit en in het stadscentrum wil zijn, heeft immers meer dan genoeg kansen om voor de Naamse Poort in te slaan. Gevreesd wordt dat deze rijstrook dan ook vooral zal worden gebruikt door avontuurlijke automobilisten die files willen ontlopen. Bovendien zou naar verluidt het voetpad versmald worden en de situatie er voor de fietsers allesbehalve beter op worden. Zij die in de stad resideren en lessen volgen op de kampus in Heverlee zijn gewaarschuwd.

(elc)

naar kafee Ad Fundum op de Oude Markt. Daar werd een aantal van de onruststokers met behulp van een getuige van de Clock-

work geïdentificeerd, en een ervan meeegenomen voor ondervraging.

Eerder had een 'toevallig' voorbijganger spontaan een verklaring afgelegd bij de politie. De jongeman sprak verontwaardigd over het gebruik van een baseballbat door de uitbaters van de Clockwork. Toen de politie samen met de getuige de Ad Fundum bezocht om gevluchte NSV'ers te identificeren, bleek de man daar gezellig aan tafel te zitten met het NSV-gezelschap. Over de juistheid van zijn afgelegde verklaring wou de politie niets kwijt. "want deze inlichtingen behoren tot het beroepsgeheim en maken deel uit van het gerechtelijk onderzoek."

Gekend

Het incident met Jeugdhuis Clockwork is tekenend voor de werkwijze van het NSV. In dit geval was er buiten de aanval met het traangas — een gevaarlijk en verboden wapen — niet echt sprake van 'zware' agressie, maar dat is al anders geweest. Uit een waslijst racistische en fascistische akties, betogingen en aanslagen een kort distillaat dat het Gentse NSV toelicht. Aan de RUG worden op 20 oktober 1992 een drietal rechtenstudenten lastig gevallen en bestolen door het NSV. Studenten van de antiracistische werkgroep Objectief 479.917 van de fakulteit Rechten verzamelden die avond handtekeningen voor gelijke rechten. Zij werden bedreigd en een aantal van hun petitjes werd vernietigd. Aan dezelfde universiteit werd door een veertigtal NSV-leden in 1992 ook een aanslag gepleegd op een aantal eerstejaars rechtenstudenten, na de les van professor Rudi Doom. Twee studenten werden hierbij ernstig gewond.

Maar zoals gezegd is het aktierrein van het NSV-Gent niet beperkt tot Oost-Vlaanderen. Om de paar maanden zakken de commilitones af naar Leuven om rel te schoppen, waarbij meestal een bezoek gebracht wordt aan het Politika-kafe, de fakbar van Letteren en het 'links' jeugdhuis Clockwork. Ook voor de Leuvense afdeling van het NSV is die laatste plaats een geliefd doelwit. Een aantal maanden geleden werd er nog een ruit ingegooid door Leuvense NSV'ers. Er werd toen klacht ingediend tegen onbekenden. De jongen die donderdag aangevallen is met de spuitbus traangas heeft hetzelfde gedaan.

Ann Bries
Martijn Graumans

Studenten voeren aktie

Heel even leek het erop dat het laatste woord gezegd was over de invoering van het numerus clausus voor de richtingen (tandgeneeskunde en kinesiterapie). Ook de vraag welke instellingen een kine-opleiding mocht organiseren, leek beslecht. In beide gevallen had minister van Onderwijs Luc Van den Bossche (SP) op kordate wijze de knoop doorgemaakt. De studenten bezetten eerder al het regeringskommissariaat en hielden een beleg voor het stadhuys; ze sluiten verdere akties zeker niet uit. Ze kregen vorige week overigen steun vanuit onverwachte hoek: in De Standaard van donderdag 17 april lezen we dat de SP, de partij van onderwijsminister Van den Bossche, diens beslissing om een numerus clausus in te voeren 'voorbarig' noemt. De SP hoopt dat de toegangsproef — die al goedgekeurd is — voldoende is. De CVP gaat nog verder en komt de studenten tegemoet in hun kritiek op de toelatingsproef, die normaal in juli al wordt afgenomen. Woordvoerder Erik Mathijs verklaarde dat de proef te 'tweifelachtig' is om er al meteen "de valbij van een numerus clausus aan te hangen." Mathijs wil dat de proef twee jaar geëvalueerd wordt en dat pas dan beslist wordt over een numerus clausus.

Belangrijk is ook de discussie over de semesterexamens. Binnen de KU Leuven gaan stemmen op om deze ook in Leuven in te voeren. De Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie verzet zich

daartegen met woord en daad. Ondanks de naderende dreiging van blok en eksams, houden sommige studenten zich dus nog met andere dingen bezig dan notities kopiëren en papers overschrijven. Op 24 maart, in de week voor de paasvakantie, werd een aktie gehouden voor de deur van de universiteitshallen in de Naamsestraat. Daar werd de Leuvense situatie vergeleken met die in Gent, waar al wel semesterexamens gehouden worden. Dat houdt in dat er twee keer per jaar — met kerstmis en in juni — geëksamineerd wordt. In Leuvense academische middens leeft de idee om dat systeem over te nemen en de studenten dus met een extra eksamenperiode op te zadelen.

De aktievoerende studenten van Kringraad — het deel van de studentenbeweging dat zich met onderwijszaken bezighoudt — wilden op de nadelen van een dergelijke regeling wijzen. Daarom hadden ze de klok even teruggedraaid naar kerstmis, en de straat verdeeld in een Gentse en een Leuvense kant. De Leuvense studenten zaten gezellig op een terrasje pannenkoeken te eten en koffie te drinken, terwijl de arme stummers aan de Gentse kant over hun kursussen gebogen zaten. Heel wat studenten en andere geïnteresseerden kwamen — aan de Leuvense kant uiteraard — genieten van het mooie weer. Een geslaagde ludieke aktie.

(bd/mg)

Voor een paar sellen meer

Ba Pasen is er in Leuven geen sprake van vijgen, maar van kringverkiezingen. Studenten in 'gesponsorde' T-shirts bevolken kafees en straten, en het stadcentrum lijkt één groot reclamebord voor één of andere frisdrank. Lange dagen voor kandidaat-presessen, hun entourage en de modale student, met een overvloed aan pensenkermis, gratis vaten, gadgets, races op onooglijk kleine motoren en andere ludieke en compleet hersenloze activiteiten. Wie het slim speelt eet en drinkt de hele week voor noppes. De opvallendste activiteiten komen — naar jaarlijkse gewoonte — op het aktief van de grote kringen, maar Veto vergeet ook de kleintjes niet.

Bij Bios — de bescheiden kring van de biologen — beweegt er wat, en het zijn geen gedissekteerde muizen of afgehakte ledematen. Biologie zit in de lift, met een groei van 220 naar 300 studenten op twee jaar tijd. 'First Contact' en 'Quadrifolium' (Klavertje 4) gaan er een zeer spannende strijd aan, bijgestaan door lolploeg '2 Gabiola'. Deze laatste onderscheidde zich vorige week met een wel zeer gesmaakte openluchtantus — totaal tegen de reglementen, maar het is nu eenmaal het voorrecht van een lolploeg om die aan hun broek te vegen. Buiten een wel zeer frisse want gebroken neus, hielden anderen er een ontwrichte schouder en twee tanden minder aan over. Een geslaagd evenement, quoi.

Lippenstift

Vorige week woensdag startte de verkiezingscampagne van beide ploegen met een druk bevolkte biosfuif in de Rumba. Opvallend nuchtere kandidaat-(vice-)presessen werden rond middernacht aan het gewoel onttrokken, kwestie van de zaak wat toe te lichten. In den beginne was er immers slechts één serieuze ploeg, maar onenigheid met de huidige gang van zaken deed een tweede ontspruiten. Bovendien

zitten in elke ploeg leden uit het 'oude' presidium. Wordt hier een onderhuidse machtsrijd uitgevochten?

Het programma van beide ploegen komt grotendeels overeen. Een sjarmant en lichtjes demonisch opgemaakte Ingrid Chalmet — kandidaat-preses, voorzien van zwarte lippenstift en dito ogen in een krijt-wit gelaat — evenals haar kollega Maaike Billau (kandidaat vice-) van 'First Contact' brengen een gefundeerd en vrij uitgebreid programma: "Allereerst willen wij een breder publiek bereiken. Ten tweede gaan wij werkgroepen opstarten, waarin ook mensen van buiten het presidium betrokken worden, voor alle soorten van activiteiten. Minder, maar betere en grootsere activiteiten, ook. Daartoe gaan we de valven in orde brengen, zodat de activiteiten beter aangekondigd worden. Ook het opstarten van een kursusdienst zit in ons programma, met een aanbod van tweedehandskursussen, voor biologen echt een goede zaak." Kortom, deze ploeg pleit voor kwaliteit in plaats van kwantiteit. Als stamkafé werd gekozen voor de Ravage (Tiensestraat), dat wordt uitgebaat door een oud-bloot.

Fakbar

Bij 'Quadrifolium' voeren Jan Pinceel (kandidaat preses), Vicky Leentjes en Koen De Gelas het woord. Deze laatsten zijn allebei kandidaat vice-preses. "De manier van werken moet anders. De vertegenwoordiging liep immers in het honderd. Er is te weinig naar de studenten buiten het presidium gekeken. We moeten ons dus aanbieden als verantwoordelijke, naar de studenten toe." Daarnaast moet, dixit Jan Pinceel, de communicatie verbeterd worden, evenals de kursusdienst, die in meer exemplaren moet werken. Dit lijkt verdacht veel op het programma van de andere ploeg. Zijn er dan geen verschillen? Koen: "Wij moeten ons ook op de digitale weg begeven, met e-mail en een Biossite op het Internet." Vicky vult aan: "Het verschil zit hem in de vertegenwoordiging. Wij leggen meer nadruk op de verantwoordelijkheid van het presidium." Op zoek naar een fakbar kwam

(foto Jeroen Lissens)

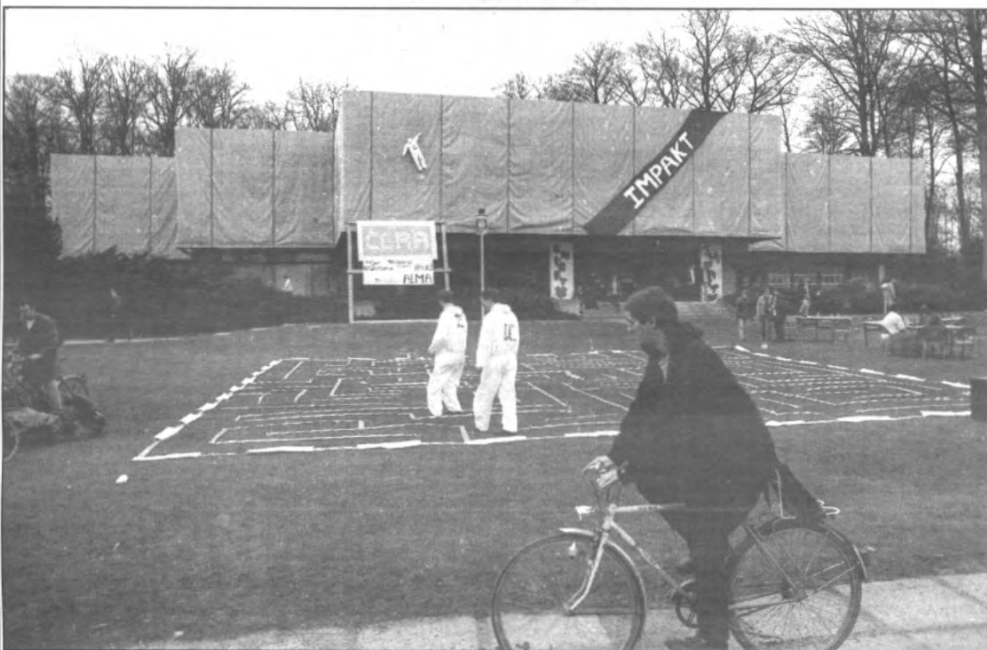
deze ploeg uit bij de Tir N'a Nog op het Ladeuzeplein.

Eenstemmigheid, met een strijdvaardige ondertoon. Natuurlijk bleven de ploegen superdiplomatisch. Volgens ingewijden ligt de onenigheid over de huidige werking van het presidium en de preses aan de basis van

het konflikt. Naar verluidt strookte diens dagdagelijkse praktijk van handelen immers niet met de — na vijf jaar weer opgeduikelde — statuten. Donderdag en vrijdag vinden de — misschien vrij kruciale — verkiezingen bij biologie plaats.

Ann Bries

'Impakt' steekt Alma 3 in een nieuw jasje

De Leuven Berlaymont

Vorige week werd in Heverlee, als verkiezingstunt, Alma 3 à la Christo ingepakt door de ploeg 'Impakt'. Christo haalde de

internationale pers met het inpakken van de Pont Neuf in Parijs, het Rijksdaggebouw in Berlijn enzovoort. De ludieke akte

leverde de enige serieuze VTK-ploeg heel wat aandacht en publiciteit op, met onder meer een interview in Frituur Victoria op

(foto Yvan Put)

Studio Brussel.

Met het idee van een 'inpakactie' liep de preses reeds vorig jaar rond, maar toen moesten er nog teveel technische en praktische obstakels overwonnen worden. Dit jaar was de ingepakte Alma het originele uithangbord van de ploeg, die samen met drie lolploegen opkwam bij de kringverkiezingen. Het programma van 'Impakt' is niet bijster origineel te noemen, maar dat wordt volgens sekretaris Emmanuel Marrel volledig verklaard door het feit dat alles bij VTK op wieltes loopt. Dus waarom zou er dan iets aan de werking veranderd moeten worden? "We gaan gewoon verderdoen op een goede manier", aldus de sekretaris van de nieuwe ploeg, "dat is trouwens heel simpel want enkele mensen van de nieuwe ploeg zitten al in het huidige presidium."

Afgelopen donderdag werd 'Impakt' verkozen met tachtig procent van de stemmen, een sijler dat sterk gerelativeerd moet worden aangezien slechts 309 studenten van de ongeveer 1.800 stemgerechtigden hun stem uitbrachten. Vorig jaar werden er nog 400 stemmen geteld. Vanwaar dat kleine aantal stemmers? "Diegenen die niet gaan stemmen zijn waarschijnlijk niet geïnteresseerd of vinden het zinloos om te gaan stemmen wanneer er slechts één serieuze ploeg opkomt", aldus Emmanuel Marrel. "Een bijkomende verklaring ligt ook in de wat makke strijd tussen de lolploegen. Wanneer zij een heel dynamische campagne voeren, lokt dat automatisch meer studenten naar de stembus." (ab)

“Wij zijn er voor u, door u en met u”

Tim 'Snijders' Smits en Sven 'Dürer' De Creemer

De verkiezingen bij de Psychologische Kring — die zowat 1.500 studenten overkoepelt — verlopen meestal zonder veel poeha. Toeters noch bellen worden bovengehaald. 'Wein, Weib und Gesang' is niet op hen van toepassing en ook het bier vloeit met mondjesmaat, al wil dat niet zeggen dat psychologen-in-spe

zich van hun droogste kant laten zien. Twee veteranen uit de kringwerking wagen het er opnieuw op, durven zichzelf naïef en idealistisch te noemen en willen met de ploeg 'Psychodelica' een frisse wind door de kring laten waaien. Als het maar niet gaat tochten.

Sven De Creemer en Tim Smits stellen zich voor als respectievelijk 'Kringkoördinator' (Kriko) en 'ontspanningsverantwoordelijke'. De eerste wil nadrukkelijk niet als preses aangesproken of geïdentificeerd worden, wegens een chronische pet-en-lint-allergie. Sven: «Een preses doet mij denken aan kantussen en zuipen en hiërarchie en een lint aandoen en gratis op één ander gaan drinken en daar ben ik tegen. Als er mensen bij ons met een lint aankomen en dan vragen om gratis binnen te mogen zeg ik categoriek nee.»

Veto: Is er bij jullie sprake van een echte campagne?
Sven: «Voor psychologische hebben we een redelijk grote campagne, al is dat nog niet veel.»
Tim: «We hebben niet echt kritiek op de huidige ploeg — we zitten er zelf in — maar er zijn altijd dingen die beter kunnen. Ieder deed zijn ding, maar het verliep niet zo gestructureerd.»
Sven: «Vooral naar buitenuit willen we dingen veranderen. We kwamen altijd over als zo'n afgesloten clubje, en dat willen we

doorbreken. We doen het zeker niet voor het sukses of de roem of zo, want zo zitten er ook wel mensen tussen.»

De jongens willen dus vooral meer mensen van buiten de kring aantrekken en motiveren voor hun activiteiten. Het probleem van de beperkte deelname van studenten aan kringactiviteiten lijkt echter geen uniek 'psychologisch' geval te zijn, maar een fenomeen dat — eholagewijs — wijdverspreid is en onuitroeibaar lijkt. Of toch niet?
Sven: «Afgelopen woensdag waren er op onze activiteit (een gratis vat) — behalve wijzelf — zo'n vijftien mensen aanwezig.»
Veto: Dan hebben jullie toch serieus moeten doordrinken om dat vat leeg te krijgen.
Sven: «Ja, dat is al de vierde avond op rij en 't is donderdag weer fuif en 't zal weer zeven uur zijn»
Tim: «Onze activiteiten gaan zich concentreren op de eerste week van volgend akademiejaar, en vooral op de eerste jaren. Dit jaar valt de medewerking van het eerste jaar — waar zo'n vijfhonderd studenten zitten — wel mee, maar ze moeten echt wel betrokken blijven.»

Aas

Sven: «Het is niet zo simpel. We hebben vorige week een soort van perskonferentie gehouden waar alle studenten hun gal mochten komen spuwen, kritiek konden uiten en er was gewoon niemand, geen kat. A propos, in onze ploeg is nog één plaats vrij, die van onderwijsverantwoordelijke. Dat is nochtans een heel belangrijke functie, die echter wel wat opvolging vereist.»
Tim: «Zeker nu er binnen psychologie van alles verandert op het vlak van onderwijs.»
Veto: Hoe gaan jullie de andere studenten aantrekken, zonder 'lok' middelen bij gebrek aan veel sponsoring?

Sven: «We gaan een onthaalweekend voor eerste kan uit de grond stampen, want dat bestaat bij ons nog niet. Daar hoort natuurlijk een fuif bij, maar ook een infossessie over wat Loko is en hoe het werkt... en dan hopen dat er iemand uitkomt.»
Tim: «Veel mensen denken dat een kring draait om een bende die er alleen maar voor 't amusement is, maar de kring is er echt wel voor veel meer, cursusdienst...»
Sven (onderbreekt): «De cursusdienst wordt beschouwd als de evidentie zelve, 'hoer, is die cursus er nog niet?' hoor je dan met veel verontwaardiging.»
Tim (gaat verder): «Ook als iemand een probleem heeft op het vlak van onderwijs kunnen wij helpen, staan wij sterker dan een individuele student.»
Sven: «Maar ook andere dingen, als de politie weer eens lijn tegen je geweest is of zo.»
Veto: Dat kan het klachtenburo op Sociale Raad toch opvangen?
Sven en Tim (in koor): «Juist daarom!»
Tim: «Veel te weinig studenten weten dat dat buro bestaat.»
Veto: Zijn jullie niet een beetje naïef, met de hoop dat iedereen zich in de kring zal engageren?
Sven: «Ja.»

Tim: «Nee, het is al het derde jaar dat ik hierin meedraai dus ik weet dat het er toch niet van komt, maar je kan altijd proberen. Volgend jaar zal ik alleszins minder werk hebben dan dit jaar, met ontspanning. Wij zijn misschien idealisten maar de kring groeit tenminste nog steeds. Tien jaar geleden stelde de Psychologische Kring niks voor. Wij hebben de werking gecentraliseerd en ook budgetair kunnen we nu meer aan.»

Veto: Het opschrift op jullie T-shirt is nogal dubbelzinnig: 'Psychodelica. Waar u stopt gaan wij verder'.

Sven: «Ten eerste is het een allusie op dwaze tv-reklame, maar ook op geestesverruimende middelen, ons verruimen en opstellen kwa activiteiten. 'Wij zijn er voor u en zonder u zijn wij niks,' of nog 'wij zijn er voor u, door u en met u.'»

Met deze mystieke noot hopen de heren 'Psychodelica' de toekomst in te stappen als grote kringvernieuwers. Come and see next year.

Gert Meesters

'Fin de semaine' is uitgegeven bij Grint en kost 250 frank.

Feestelijkheden bij Het Besloten Land

Je bent jong en je tekent wat

De Leuvense stripwinkel Het Besloten Land is een jaartje oud. Niks bijzonders, denken weldenkende zielen nu. Inderdaad geen nieuws, ware het niet dat de sponsoreinen van die winkel een feestprogramma op poten hebben gezet, dat 50 jaar Suske en Wiske naar de categorie 'goeie poging, maar helaas' verwijst. Voor de gelegenheid geeft Het Besloten Land zelfs een strip uit, die met de bescheiden titel 'Fin de semaine' werd bedacht.

Het waarom van die vreemde titel wordt op de achterflap uit de doeken gedaan: 'Wat een gedoe telkens met dat fin de siècle. Elke eeuw zijn ze er weer. Wat een lullige mediahye dat millemijumgedoe, die aftelhorloges en die dubbele parties op eilandengroepen op de datumlijn. Nee, geef ons dan maar onze wekelijkse portie fin de semaine. In het provincieplaatsje België vieren we elke week ons fin de semaineke.' 'Fin de semaine' is een conceptstrip, waarin vijf jonge auteurs elk een heel persoonlijk verhaal vertellen over de bewoners van een huis, waarvoor kafee De Commerce model heeft gestaan. Elk verhaal begint met een tekening van dat gebouw, waardoor al vanaf de eerste tekening het verschil in de grafische stijl van de vijf jonge striptekenaars duidelijk wordt. Dat concept is zonder meer een zegen voor het boek, want behalve het feit dat ze jong zijn, hebben de striptekenaars nauwelijks iets gemeen. Het concept brengt dus de noodzakelijke eenheid en stroomlijn in dit nadrukkelijk hippe boekje, waarvan de cover overigens werd gemaakt door vriend des huizes Johan De Moor (van 'Kobe de Koe').

De voornaamste verdienste van de uitgave 'Fin de semaine' — zonder de inhoud nog maar te bekijken — is dat er

eens een boek wordt uitgegeven met jonge striptekenaars. Alle deelnemers zijn tussen 24 en 30 jaar oud. Ongeveer alle professionele tekenaars in dit land zijn dertigplussers en het is heel moeilijk voor jongeren om een uitgeverij zo ver te krijgen hun werk te publiceren.

Onbezonnen

Bart Schoofs bijt de spits af van 'Fin de semaine'. Schoofs publiceerde al in een hele resem tijdschriften waaronder Zone 5300 en Bill en verschijnt dit jaar wekelijks reclamegewijs in Veto. Zijn verhaal 'Tobias. The end of the weak' is makkelijk samen te vatten met een citaat: 'Er is niks niks met onverdraagzaamheid! (Toch niet met die van mij.)' De gewone Schoofs-ironie dus, maar de teneur van het verhaal is wat zwaarder en jugewikkelder dan tot nog toe. Hoofdpersoon Tobias (Schoofs zelf?) ergert zich aan de onbezonnen waarheden van de man in de straat. Tegelijk moet hij constateren dat hij nauwelijks nog echt leeft, maar zijn leven herleidt tot het observeren van anderen.

'Meneer Vandorp. In afwachting van het einde' heet het verhaal van Nix. Nix tekende jarenlang de gagstrip 'Kaleeteorieën' voor Veto. Tegenwoordig publiceert hij onder andere voor De Standaard en DeMix, de jongerenbijlage van De Morgen. Meneer Vandorp uit de titel is een zielige, sja-grijnige eenzaam, kortom een personage waarin Nix gespecialiseerd is. Als werkloze met te veel tijd vult Vandorp zijn dagen met kankeren en prutsen. Nix's verhaal is vaak bijzonder grappig, maar mist toch een echte structuur. Een opeenstapeling van stevige grappen maakt nog geen verhaal. 'Maarten trekt er op uit' van Karel Lauwers is een buitenbeentje. Het verhaal van Lauwers over een man die droomt van een dagje in de natuur, intrigeert vooral door de

elegante tekenstijl, die wat aan Chris Ware ('Acme Novelty Library') refereert, en door de afwezigheid van woorden. Het verhaal tje zelf is zo dun als sigarettenpapier. Nunes is de enige auteur van de vijf die al albums uit heeft: twee delen 'Roete Oortjes Erotische verhalen'. Zijn Paolo Paranoia op het thee-uurtje vertelt over een verkoper in een stripwinkel die onder invloed geraakt van hallucinogene thee. Het verhaal verandert daarna in een parodie op geweldadige en seksueel expliciete films. De lol speeltje van de pagina's en toch is Nunes niet op zijn best. Het bijzondere van zijn grafiek is vooral het kleurgebruik en in een zwart-witstrip kun je daar niet zo veel van verwachten.

Prozac

Illustrator Foob sluit het rijtje met het geschifte 'René en André. De wonderde wasknijper'. Foob's verhaal is verstoken van klassieke verhaallogika, misschien omdat de Prozacpil een vrij belangrijke plaats inneemt. René is een zielepief, die zich een wasknijper laat aansmeren door een leurdre en daarna een gezellige avond beleeft met zijn hond André en zijn ietwat misvormde vriend Jacob Kreuzfeld — voor de gekke koeien onder ons. Tussendoor verwijzingen naar 'Allo, allo', 'De Rode Ridder', 'Conan' en een getormenteerde Gerard Reve.

Naast dit leuke boek organiseert 'Het Besloten Land' van woensdag tot zaterdag ook een heuse feestweek met performances en muzikale optredens van sommige auteurs van het boek, signeersessies met onder andere undergroundlegende Gilbert Shelton, Humohuistekenaar Ever Meulen en vele vele anderen. Voor meer bijzonderheden: zie agenda.

En er is niets mis met de belichting

Afrika is in vele opzichten een vergeten kontinent, vaak enkel in de aandacht met een zwoelste hongersnood of burgeroorlog. Het beeld dat de westerse media over Afrika uitdraagt is weinig rooskleurig. Zo wordt de Afrikaanse cultuur feitelijk genegeerd. Dat er een Afrikaanse sinema zou bestaan, lijkt ons eigenlijk moeilijk voor te stellen: als je bijvoorbeeld het programma nagaat in de bioscoop, dan is het merendeel van het aanbod Amerikaans, hier en daar is er een Europese film bij, in het beste geval zal je een film uit het zuiden geprogrammeerd zien staan. Voor de Derde Wereldraad Leuven was dit een voldoende reden om jaarlijks een Afrika-filmfestival te organiseren. Op die manier hoopt men bij te dragen aan de betere distributie en exploitatie van de Afrikaanse film in België. Dit jaar vindt het festival plaats van 21 tot en met 25 april in de Supercity.

De Afrikaanse sineasten hebben met de film een waardevol medium gevonden om hun cultuur uit te dragen. Film is voor hen een logische voortzetting van de traditionele rol van verteller (griot). Het is pas sinds de dekolonisatie van het kontinent dat door Afrikanen films gemaakt worden. Voordien bestonden er wel films over Afrika, maar die plaatsten de Afrikaan voornamelijk in een slecht daglicht. Titels als 'Prisonnier des cannibales' ('De gevangene van de kannibalen'), 'Au pays des chasseurs de têtes' ('In het land van de koppensnellers'), 'Chez les Anthropofages' ('Bij de menseneters') geven duidelijk aan welk beeld men in het Westen van de Afrikanen kreeg. Vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog

heeft de etnografische sinema zich in op Afrika gestort. Dit paternalistische genre is een koortsachtige zoektocht naar de 'eeuwige' neger, de 'oer neger'.

Prent

De opkomst van de Afrikaanse film brak met de koloniale sinema en met zijn etnografisch surrogaat. In 1963 maakte de Senegalees Sembène Ousmane — die de vader van de Afrikaanse film genoemd wordt — zijn eerste film, wat de geboorte van de Afrikaanse film betekende. De films brengen vaak de problemen van het kontinent op één of andere wijze in beeld: het agressive moderne leven (zoals de film 'Po di Sangu' van Flora Gomez uit Guinée-Bissau), de ellende in de steden (bijvoorbeeld 'Picc mi' van de Senegalees Mansour Sora Wade) en op het platteland, het statuut van de vrouw, de klasserij en de geschiedenis van de Afrikaanse immigratie in Europa (bijvoorbeeld 'Le Clandestin' van de Zaïrees José Laplaine) zijn terugkerende thema's. Ook apartheid wordt in beeld gebracht: 'The Schoolmaster' van Jean Delbecq is een zoektocht naar de wortels van het systeem, 'Hearts and minds' van Ralph Ziman handelt dan weer over de manier waarop het met een gewapende strijd werd beslecht.

Neokolonialisme, geschiedvervalsing en een Afrikaanse kijk op ontwikkelingshulp en ook religie zijn de centrale componenten in 'Guelwaar' van Ousmane. Met de nodige humor schildert hij zijn visie op ontwikkelingsorganisaties, die ontwikkelingshulp beschouwen als een middel tot dominantie en corruptie. Voor hem moet de Afrikaan ophouden met het imiteren van het Westen en teruggrijpen naar de eigen kracht en solidariteit van het volk, een opvatting die verscheidene Europese hulporganisaties hem trouwens kwalijk

hebben genomen. Dat is overigens ook een belangrijke reden geweest waarom deze film in de meeste Europese landen niet in het gewone bioscoopcircus te zien is geweest. In het andere artikel op deze pagina wordt er verder ingegaan op het werk van Ousmane.

Andere films blikken terug op het koloniale verleden, zoals bijvoorbeeld 'Flame' van Ingrid Sinclair uit Zimbabwe, 'Le camp de Thiaroye' van Ousmane en 'Sarrounia' van Med Hondo (Mauretanië). Het aantal films hierover is echter beperkt, onder meer omdat na de onafhankelijkheid de meeste nieuwe Afrikaanse machtshebbers dat hoofdstuk uit hun verleden wensten te 'vergeten'.

Optimisme

Opvallend is dat de ellende die vaak inspiratiebron is van de films, geregeld met de nodige dosis humor wordt geserveerd. Meer zelfs, optimisme overheerst in sommige films. Wat alleszins het geval is, is dat de meeste filmmakers een klaar bewustzijn hebben van de problemen waarvoor Afrika staat: zo worden oude problemen zoals het betalen van een bruidschat, de polygamie, het bedwongen huwelijk, het bijgeloof, het tribalisme, het parasiteren en het pronken

van de heersende klasse aangeklaagd. Is er een toekomst voor de Afrikaanse film? 'Afrika maakt vandaag meer dan ooit deel uit van de kapitalistische wereldmarkt. De Noord-Zuidverhoudingen zijn ongelijk en de sinema ontsnapt — ondanks zijn specifieke karakter — niet aan die machtsverhouding. De Afrikaanse film wordt tegenwoordig in Afrika zelf gemarginaliseerd en verdrukt, omdat de verspreidingsstructuren er niet de onze zijn. De buitenlandse films overheersen ook de Afrikaanse markt. Jaarlijks vloeit er meer dan 5.000 miljard frank terug naar het Noorden, zonder opnieuw te worden geïnvesteerd in productie of distributie. De praktische gevolgen voor het maken en het verspreiden van de Afrikaanse film zijn gemakkelijk te raden'. Aan het woord is de sineast Med Hondo, die omwille van deze zwakke vooruitzichten, samen met andere Afrikaanse filmmakers de intentie heeft een 'Comité Africain de Cinéastes' te stichten, om een betere samenwerking inzake de verschillende aspecten bij het produceren van hun films mogelijk te maken en eveneens de Afrikaanse Staten en de nationale en internationale instellingen de noodzaak te doen inzien al het mogelijke te doen voor de Afrikaanse film. Dat het de moeite waard is om daarin te investeren, is voor Med Hondo duidelijk: 'Ondanks alle economische beperkingen leveren de Afrikanen op sinematografisch vlak, doorheen de wisselvalligheid van de jaren, alsmaar goed gemaakte films af, die hun werkelijkheid en geschiedenis weerspiegelen.'

Dietmar Bosmans

Sembène Ousmane, schrijver en sineast

De vader van de Afrikaanse film

Sembène Ousmane — in 1923 geboren in Senegal — is via een carrière als visser, metselaar, kasseilegger, keramist, soldaat in het Franse koloniale leger, dokwerker en vakbondsmann uitgegroeid tot één van de belangrijkste auteurs (met een tiental boeken) en sineasten (twaalf films) van sub-Sahara Afrika. Al die verschillende stielen bleken een belangrijke inspiratiebron voor zijn latere artistieke werk. Op het Leuvense filmfestival worden twee films van hem vertoond: 'Le camp de Thiaroye' en zijn meest recente film 'Guelwaar'. De organisatie heeft getracht hem naar Leuven te halen, maar voorlopig bestaat nog onduidelijkheid over zijn komst.

Zijn filmopleiding heeft deze autodidakt gekregen aan de Gorki studio's in Moskou. Toen had hij reeds een aantal romans geschreven. In zijn debuutroman 'Le docteur noir' ('De zwarte dokwerker') verwerkte hij zijn eigen tienjarige ervaring als dokwerker in Marseille, waar hij aan den lijve ondervond wat discriminatie en slechte arbeidsomstandigheden betekenen. In die periode was hij lid van de Franse Kommunistische Partij en hielp hij mee bij het organiseren van de Afrikaanse arbeiders. Dit maatschappelijke engagement is later steeds in zijn werken terug te

vinden.

Toen Ousmane zich realiseerde dat boeken weinig effect hebben in een streek waar men zelden leest (West-Afrika, waar hij begin jaren zestig rondtrok), en dat hij dus meer schreef voor de Europese lezer dan voor de Afrikaanse, en hij daarenboven tijdens zijn reis in West-Afrika zag dat de plaatselijke bioscopen elke avond volle zalen trokken, besloot hij zich op film te richten. Zijn eerste film, 'Borrom Sarret', presenteerde hij in 1963. Dit was tevens de eerste film van een zwarte Afrikaanse sineast en werd bovendien meteen bekroond met de Franse debuutprijs. In 1966 verfilmde hij zijn boek 'La noire de...', waarmee hij een eerste langspeelfilm op zijn naam bracht. Het onderwerp van de film, emigratie vanuit Afrika naar Europa, het kontinent van melk en honing, was toen nieuw, maar het zou nadien één van de belangrijkste thema's van de zwart-Afrikaanse film worden. Eén van zijn meest succesrijke films is 'Le Mandat' ('De postwisse'), waarin hij in een perfecte satire de wijze waarop bureaucraten de burger van het kastje naar de muur sturen beschrijft, en tevens de korrumpierende invloed van geld blootlegt.

Sensuur

Daarnaast is er 'Xala' ('Impotentie'), een film die de kulturele, economische en politieke onmacht van de nieuwe heersende

de klasse behandelt. Uit deze film werden vijftien minuten geknipt; het zou niet de enige keer zijn dat sensuur Ousmane's pad zou kruisen. Daarom laat hij — wanneer er in één van zijn films wordt geknipt — pamfletten uitdelen waar de gesensureerde scènes in beschreven staan. Ousmane: 'Vaak zijn er vertegenwoordigers van de regering aanwezig en ontstaat er toch die discussie waar men bang voor was: het begin van een kritische bewustwording'. In 'Xala' komt één van de belangrijkste motieven uit Ousmane's werk terug: de kloof tussen rijk en arm, waarbij de rijke minderheid zich in zijn ogen steeds meer gedraagt naar het voorbeeld van het Europese materialisme. Hiermee wil hij een belangrijke paradox van het huidige Afrika aan het licht brengen: de bourgeoisie spreekt dezelfde taal van de massa, door woorden als 'négritude', 'traditie' en

'Afrikaanse identiteit' in de mond te nemen. 'Doch hiermee draaien ze iedereen een retorisch rad voor de ogen. Begrijpen die in het verleden tot het verzetsjargon behoorden, worden nu gemanipuleerd en verkracht. Met dit laatste restje kunstmatig revolutionair esprit blijven ze Europa, hun grote voorbeeld, de schuld van alles geven. Dit is een absurde, schizofrene situatie, die bovendien nog wordt versterkt doordat de leidende elite het hoofd zo vol heeft van Europese referenties dat zij bang is geworden voor de Afrikaanse cultuur.' Voor Ousmane een reden te meer om de eigen geschiedenis via onder meer zijn films en boeken, als tegengewicht voor de kulturele invloed uit het Westen, aan het publiek te tonen.

Dietmar Bosmans

Birma-katern

Birma is inderdaad goed op weg om 'het Zuid-Afrika van de jaren '90 te worden'. Ook de gelijkenis met Shell en de Ogoni's in Nigeria ligt er vingerdik op. En toch bent u wellicht één van de velen die wel eens van Birma gehoord hebben, maar verder geen zinnig woord over dat land kunnen zeggen. Die onwetendheid komt vooral voort uit het zelfgekozen isolement waar Birma zich tot in 1988 in gewenteld heeft. Sedertdien hebben de nieuwe militaire machthebbers de economische poorten opengegooid; vele Westerse bedrijven gingen graag op dat aanbod in. Al snel werd duidelijk dat de nieuwe junta zich te buiten ging aan zeer grove schendingen van de mensenrechten. Het ene bedrijf na het andere heeft zich intussen teruggetrokken. De multinationals Total en Unocal

blijven zich evenwel verzetten en ontkennen elke verantwoordelijkheid.

Op deze pagina vindt u, ter inleiding, een overzicht van de ontwikkeling van Birma na de onafhankelijkheid in '48. Andere artikels gaan dieper in op de economische boycot (p. 9), en de band tussen de Total en de schendingen van de mensenrechten door het regime (p. 10). Een synthese van al deze onderwerpen biedt het interview met Kris Deckers, lid van de werkgroep Birma van de organisatie Kwia Steungroep Inheemse Volkeren - Kwia Supportgroup for Indigenous peoples. Voor verdere informatie, of als u bereid bent mee te werken, kan u steeds terecht bij de Birma Werkgroep, Breughelstraat 31-33, 2018 Antwerpen, tel. 03/218.84.88 of 03/237.76.15. Fax 03/230.45.40. E-mail: Kwia@glo.be.

De politieke geschiedenis van Birma in vogelvlucht

Birma: slaaf of munt

De machten van het kwaad lijken een onoplosbare sabelzwarte materie. Wordt in een land, Zuid-Afrika bijvoorbeeld, een oplossing gevonden en een jarenlange negatieve spiraal doorbroken, dan verdampen het onrecht, de machtswellust en beslaan plots — als giftige ijsbloemen de winterse autoruiten — een ander land. Vorig jaar heette het land Nigeria, nu Birma, de etnische minderheid was de Ogoni, nu zijn het de Karen en de Mon, de oliemaatschappij heette Shell, nu Total, de charismatische leider was Ken Saro-Wiwa, nu Aung San Suu Kyi. Om de huidige problemen beter te begrijpen geeft Veto een overzicht van Birma's politieke geschiedenis sedert de onafhankelijkheid in 1948.

Birma of Myanmar — de naam die de junta aan Birma geeft — ontvouwt alle elementen voor een geëngageerd filmscenario. Het land werpt het Britse koloniale juk van zich af in 1947, onder leiding van de vermoorde nationale held Aung San. In '62 pleegt

op bloedige wijze neer en herstellen de orde middels een onverbidde terreur.

In september '88 wordt de National League for Democracy (NLD) opgericht, waarna Aung San Suu Kyi in juli '89 onder huisarrest wordt geplaatst. Duizenden mensen worden opgepakt. Ietwat te zeltzeker laat de nieuwe junta — de State Law and Order Restoration Council, kortweg Slorc — algemene verkiezingen toe in mei '90. De stembusgang loopt met meer dan 60% van de stemmen, goed voor 80% van de parlementzetels, uit op een klinkende overwinning voor de verenigde oppositie van de NLD. Slorc weigert de machtsoverdracht, officieel omwille van de etnische minderheden die het land zouden destabiliseren. NLD-aanhangers ondergaan een onmenselijke behandeling zowel in als buiten detentie, ook wanneer Aung San Suu Kyi in '91 de Nobelprijs voor de Vrede krijgt.

Zelfs de junta erkent ekspliciet dat de krijgswet geen wet is. Onder het mom van financiële onregelmatigheden tijdens de verkiezingscampagne wil de junta in '92 honderd leden van de oppositie hun zetels ontnemen. Pas na zes jaar opsluiting, in juli '95, wordt Aung San Suu Kyi vrijgelaten.

ook Aung San Suu Kyi's wekelijkse speecheen begeesteren. De laatste maanden evenwel, kan ze haar toespraken niet meer houden omdat de straat afgesloten wordt. Ze staat de facto onder huisarrest.

Gaskamer

Birma is met 44 miljoen inwoners potentieel een rijk Aziatisch land. De aanwezigheid van petroleum, gas, mineralen en teakwouden is daar niet vreemd aan. Ook op het vlak van landbouw is het een zeer rijk en productief land. Tenslotte heeft Birma nog veel toeristische troeven in handen. Het steeds omvangrijker wordend leger neemt echter het grootste deel van de uitgaven in beslag. Slorc controleert daarenboven de internationale handel. Bovendien verschrompelt de verwachte economische groei door inflatie en de overwaarding van de munt, de kyat. Hooggeschoolden

vluchtelingen. Aan wapens geen gebrek voor de junta: China, lid van de VN-Veiligheidsraad, levert zonder scrupules. Merkwildig als je weet dat de junta mensen oppakt op beschuldiging van banden met de Birmese Kommunistische Partij.

Slavernij

Het Birmese regime drijft op een wreedaardig concept van ontkenning van zowel individuele als kollektieve mensenrechten. Zo wordt in februari '90 een dertienjarige scholier veroordeeld tot dertien jaar gevangenisstraf wegens het aanbrengen van kritische plakaten in zijn school. In mei van dat jaar verdwijnt ook de leider van de studentenbond Mayu voor veertien jaar achter de tralies. Marteling is er schering en inslag. Wie slavernij niet meer van deze tijd acht, vergist zich. Voor de VN en andere internationale organisaties zoals Asean (Associatie van Zuidoost-Aziatische Naties) verklaart de junta dat Birma geen mensenrechtenprobleem kent. Mensenrechtenorganisaties wezen en wijzen herhaaldelijk op schendingen. Ook een verdeling door de mensenrechtencommissie van de Verenigde Naties bracht weinig soelaas voor de onderdrukte bevolking.

De vraag of Birma binnenkort democratisch zal zijn, vergt een drieledig antwoord. Binnen de junta zijn er tekenen van een machtstrijd merkbaar. De onenigheid, vooreerst, slaat vooralsnog enkel op de modus operandi van onderdrukking. Niettemin voelen veel gewone soldaten zich aangetrokken tot de elokwente Aung San Suu Kyi. Het almachtige inlichtingenapparaat onder leiding van Khin Nyunt heeft dan ook vooral tot taak dissidenten binnen het leger op te sporen. Aung San Suu Kyi is zich daar goed van bewust en spreekt dan ook stevast een diplomatieke, verzoenende taal. De voorzitter van de NLD was in een vroeger leven ook generaal. De NLD, ten tweede, heeft zich niet ontwikkeld zoals het ANC van Mandela. Daartoe heeft het ook niet de middelen en sterke man generaal Than Shwe zet de vervolging van de oppositie onverminderd verder. Van de Nationale Konventie die moet zorgen voor een nieuwe grondwet, moet weinig heil verwacht worden. De vertegenwoordigers werden aangeduid door de militairen en in een toekomstig parlement zou een kwart van de zetels voor het leger bestemd zijn. De NLD trok zich terug uit de Konventie.

De derde faktor — het buitenland — kan het regime misschien niet onmiddellijk op de knieën krijgen, maar wel verzwakken. Een volgehouden internationale boycot werpt finaal zijn vruchten af, ook tegenover een regime dat zich niet lijkt te storen aan zijn politiek isolement.

Gianni Loosveldt

Total loss

(foto Dirk Bernard)

generaal Ne Win een staatsgreep en installeert een zogenaamd socialistisch regime. Het verloren gaan van de spaargelden en de toevallige moord op een student door een veiligheidsagent zijn er teveel aan voor de moegetergde bevolking. Demonstraties volgen elkaar. De uitgeweken dochter van Aung San bevindt zich dan in de hoofdstad Rangoon om haar terminaal zieke moeder bij te staan. Tijdens de rellen, gedragen door studenten, monniken en de middenklasse, ontpopt zij zich tot een charismatische leidersfiguur. De generaal — Ne Win is ondertussen afgetreden — slaan de opstand

Zowat alle etnische minderheden zijn dan aan de verliezende hand of verslagen. Daarmee verdwijnen ook de toevluchtsoorden voor opposanten.

Pacifisme

De invloed van de pacifistische Mahatma Ghandi op Aung San Suu Kyi (51) is duidelijk merkbaar, hij heeft laten zien hoe krachtig geweldloos verzet kan zijn. Men weet echter hoe het met hem is afgelopen. Ook Martin Luther King werd door haar bewonderd. In navolging van King blijven

werken er als taxichauffeur of venter. In de bouwsector en het toerisme komen zij niet aan de bak.

Dit neemt niet weg dat er vanuit het buitenland met gretige oogjes naar het Aziatische wingewest wordt gekeken. Sommigen multinationals gaan een stapje verder. Niet in het minst door de betrokkenheid van de junta, tiert de drugshandel er welig. En op de export van een kind of vrouw meer naar buurland Thailand — gekend omwille van zijn seksindustrie — wordt ook niet gekeken. Toch zijn de meeste Birmezen in de Thaise seksindustrie

“Economische boycot is een noodzaak”

Kwia, de Vlaamse steungroep voor inheemse volkeren is een mensenrechtenorganisatie die opkomt voor het zelfbeschikkingsrecht van inheemse volkeren, leest het in een brochure: Veto had een gesprek met Kris Deckers, lid van de werkgroep Birma van Kwia. Een update van de huidige situatie in Birma, als het ware. De mensenrechten worden er nog altijd even flagrant als driest overtreden. Toch is Kris Deckers niet onverdeeld pessimistisch: de economische boycot wordt steeds verder uitgediept en lijkt op termijn vruchten te kunnen afwerpen. Toch lijkt het moeilijk te worden een bedrijf als Total of Unocal te overtuigen.

Veto: We kunnen beginnen met een voorstelling van het Yadanaproyekt, want alle problemen lijken dagrond gekoncentreerd te zijn.

Kris Deckers: «Ik denk niet dat je kan zeggen dat het daaronder draait. Het is maar een voorbeeld ter illustratie van wat misloopt, maar omdat die schendingen van de mensenrechten gelinkt zijn met een Europees bedrijf komen ze in de belangstelling. Het is niet de oorzaak van het probleem, op zich is met het ontginnen van gas niets mis.»

«Het gaat om een gezamenlijk project van de Franse oliemaatschappij Total, de Amerikaanse oliemultinationaal Unocal en Birmese en Thaise overheidsbedrijven. Die willen voor de kust van Birma gas oppompen en die via een pijpleiding naar Thailand overbrengen omdat daar een grote vraag naar energie is. De pijpleiding passeert in Birma door gebieden die tot voor kort gecontroleerd werden door twee gewapende oppositiegroepen: ten eerste is er de Karen National Union (KNU) — de Karen zijn een van de vele minderheden in Birma — en ten tweede is er de organisatie van de Mon, een andere minderheid, de New Mon State Party. Total neemt de leiding in heel dat project en eist van (Slorc) de veiligheid van het projectgebied. Er zijn al een paar kleine aanslagen geweest, waarbij ook doden zijn gevallen. Als gevolg daarvan trekt Slorc massaal die gebieden binnen en wordt er sterk aan de infrastructuur gewerkt opdat het leger er snel zou kunnen bewegen. Dat gebeurt hoofdzakelijk door middel van dwangarbeid. Zo wordt er tussen de steden Ye en Tavoy een spoorweg aangelegd en daar zouden minstens 150.000 mensen gedwongen aan het werk gezet worden.»

Potentieel

Veto: Door daar te investeren, steunt Total duidelijk het regime.

Deckers: «Slorc heeft het geld van die investeringen inderdaad heel hard nodig om te overleven. Voor de staatsgreep in '88 had Birma zich — ook economisch — volledig afgesloten van de buitenwereld. Dat beleid is een enorme mislukking geworden. Birma is potentieel een heel rijk land. De volksofstand in '88 is een opstand die ontstaan is uit broedrennen en uitgevoerd is tot een opstand tegen het hele economische en politieke systeem.»

Veto: Die opstand in '88 kreeg bijlange na niet zoveel aandacht als de gelijkaardige opstand in China een jaar later. Het was toch een unieke gelegenheid om over te gaan tot sankties?

Deckers: «Die media-aandacht is er wel geweest. Niet zo sterk, maar het was wel de eerste keer sinds de jaren '60 dat het land aandacht kreeg, hoewel daar al jaren een bloedige burgeroorlog aan de gang was. De opstand heeft wel degelijk een internationale reaktie in gang gezet, van toen af is het beginnen groeien. Na die opstand heeft het er een paar maanden naar uit gezien dat het leger zich terugtrok. Zoals over de 'Praagse lente' sprak men hier over 'de zomer van de democratie'. Maar dan hebben

de militairen terug de macht gegrepen. Er zijn dan toch verkiezingen uitgeschreven omdat Slorc dacht die te kunnen winnen. Toen dook Aung San Suu Kyi op. Zij is de dochter van de grote volksheld Aung San, die ook door het leger op een voetstuk geplaatst wordt, en zij gaat het dan precies opnemen — stel je voor — tegen het militaire establishment. Die verkiezingen waren democratisch en eerlijk. De National League for Democracy (NLD) van Aung San Suu Kyi boekte een grote overwinning maar de uitslag werd gemanipuleerd, waarna zij ocriep tot een economische boycot.»

Monnikken

«Er zijn toen ook heel wat studenten gevlucht naar de grensgebieden, waar ze hun eigen militia gestart zijn. Die studenten zijn erg goed in het bespelen van de pers, ze kunnen hun verhaal doen, ook in het Engels. Naast de studenten zijn in Birma ook de monnikken politiek actief want het behoort tot hun opdracht verantwoordelijkheid op te nemen voor de samenleving. Vandaar dat zij tijdens de zomer van de democratie geprobeerd hebben om de orde te garanderen toen de militairen zich hadden teruggetrokken. Dan zag je mooie beelden van monnikken die het verkeer regelden.»

Veto: Er zijn geruchten allerhande over verdrijvingen, verkrachtingen, chain gangs, kinderarbeid enzoverder. De voorstanders van Total zullen zeggen dat het gemakkelijk is zo iets te beweren. Zijn er bewijzen?

Deckers: «Als er gedwongen verhuizingen zijn, of een offensief van het leger, komen grote vluchtelingenstromen op gang. Mensen doen hun verhaal aan interviewers van mensenrechtenorganisaties. Sommigen van hen raken ook het land zelf binnen en kunnen daar fotograferen en illegale inter-

India, onder meer in de omgeving van het pijpleidingproject.»

Veto: Hoe moeten wij ons dat voorstellen? Wat gebeurt er in een dorp dat op de weg van de pijpleiding ligt?

Deckers: «De leider van het dorp moet naar het militair kamp komen. Hij krijgt het bericht dat het dorp moet ontruimd worden, volgende week, of overmorgen, of vandaag. De mensen moeten hun eigen huis afbreken; het dak moet eraf en de vloeren moeten uitgenomen worden. Als ze dat niet doen, komt het leger zelf het dorp in brand steken. Ze worden gedwongen zich binnen een bepaalde termijn naar een bepaalde plaats te begeven. De meesten vluchten of verstoppen zich om hun oogst niet kwijt te raken. Als ze gevonden worden, worden ze verkracht of vermoord door de soldaten. Er zijn er ook die zich naar de afgesproken plaats begeven waar ze gedwongen aan het werk gezet. Er is bijna geen opvang, er zijn geen huizen, slaapplekken, geen werktuigen, geen medicijnen en er is geen eten. Dat wijst erop dat het om meer gaat dan louter infrastructuurwerken. Als ik een spoorweg zou bouwen, zou ik voor het maken van de bedding zorgen dat er kruiswagens en schoppen zijn. Die worden dikwijls niet voorzien, gewoon om het nog ellendiger te maken, om elk verzet te breken. Dorpen die niet ontruimd worden, moeten arbeiders leveren en geld betalen voor de infrastructuurwerken van Slorc.»

«Het waarst is het werk van de 'porters' of dragers. Het leger gaat voor het 'rekruteren' van vrijwilligers gewoon mensen in de dorpen en steden oppikken. Iedereen is heel, heel bang van dit werk. Het is niet alleen zeer zware arbeid — gemiddeld dragen zij lasten tot 35 kilo — maar je weet ook nooit wanneer je terug naar huis mag.»

muur- vast in Bir- ma. De NLD kan zijn programma niet uitvoeren omdat de repressie te groot is. Slorc heeft te weinig geld en steun hebben om zijn programma uit te voeren, zij willen Indonesië achterna: een soort van nepdemocratie met een sterke rol van het leger. De etnische minderheden zijn militair verzwakt.»

Veto: Hoe kan die muurvast situatie opengebroken worden?

Deckers: «Het is nogal simpel, denk ik. Als die economische boycot slaagt, kan die Slorc wel op de knieën krijgen en dwingen tot een dialoog die naar een oplossing kan leiden. De toekomst ligt in de democratie en het federalisme.» (Voor meer info over de economische boycot, zie pagina 9.)

Veto: Ook de toeristen worden opgeroepen het land te boycotten?

Deckers: «Dat is duidelijk. Birma als vakantieoord is een verkeerde keuze: je steunt financieel het regime en overtreedt een boycot. Het respect voor de democratie vraagt er niet naartoe te gaan. Er zijn bovendien sterke linken tussen de uitbouw van de toeristische infrastructuur en de mensenrechten: er wordt ook dwangarbeid gebruikt voor de aanleg van wegen, spoor- wegen en toeristische hotels en zelfs voor de opsmuk van monumenten.»

Toerisme

«Dat toerisme draagt dan ook nog eens bij tot de birmanisering van het land. Wat er nu gebeurt is dat de monumenten van de niet-Birmese volkeren in Birma gewoon worden afgebroken. Het bekendste geval is in Kengtung, waar het paleis van een Shan-prins, een trots symbool van de Shankultuur, is afgebroken. Daar staat nu een hotel. Eigenlijk is dat een etnicide: de culturele identiteit van de niet-Birmese volkeren wordt gewoon uitgeroeid.»

«Slorc is nu ook bezig met de bouw van een 'dorp van wilden', dat het leven van de inheemse bergvolkeren moet uitbeelden, maar op de manier zoals de toeristen het willen zien. De mensen van de minderheden lopen zo niet meer rond, net zoals een indiaan ook niet met pluimen rondloopt. Bekend zijn die longnecks of giraffenvrouwen, waarbij de vrouwen hun hals rekken door er koperen ringen rond te doen. Dat is iets wat tot de cultuur van het Padaungvolk behoorde, het diende als bescherming tegen geesten en tijgers, een uiting van rijkdom ook. Je betaalt nu een dollar of twee, gaat binnen en je ziet die vrouwen opgesloten in een hokje zitten. Dat vind ik prostitutie.»

Kris Deckers

(foto Dirk Bernard)

views afnemen.»

«Slorc staat eigenlijk heel zwak, ze hebben elke dollar nodig. Ze concentreren daarom hun militaire aandacht in het gebied van de pijpleiding en verliezen daardoor stilaan de controle over andere gebieden. En zo zijn er toeristen die zonder controle gewoon doorrijden tot in absoluut verboden gebieden waar veel dwangarbeid is. En die hebben ook hun verhaal.»

Dwangarbeid

«En dan de dwangarbeid zelf. De Europese Commissie spreekt van 800 000 tot één miljoen dwangarbeiders, maar ik denk dat het er meer zijn. Het is een algemene praktijk die overal voorkomt, maar het meest langs de grens met Thailand en

Veto: Slorc heeft al sinds '88 de economische politiek van Birma omgegooid, en toch staan ze nog steeds zwak.

Deckers: «De economische politiek van isolering was helemaal mislukt. Het regime heeft dan op korte termijn tropisch hout en visvoorraden verkocht om het leger sterker te maken. Dat is wel gelukt, maar niet helemaal: op korte termijn is het gelukt om nieuwe geldbronnen aan te boren maar Slorc zit volgens mij nog niet in een opwaartse spiraal. Er is ook de economische boycot die zijn effect heeft. Een aantal grote bedrijven heeft zich toch al teruggetrokken, zoals Pepsi, Carlsberg en Heineken. Dat zijn aanzienlijke investeringen die Slorc misloopt. Maar belangrijker is nog dat elk bedrijf dat wil investeringen wel drie keer zal nadenken voor het die stap zet. Eigenlijk zit alles

Het Zuid-Afrika van de jaren negentig

ot ver in de jaren tachtig had de internationale wereld niet de minste aandacht voor Birma. Het land kon zelfs op heel wat stille sympathie rekenen voor zijn 'moedige en eigenzinnige' keuze om de 'Birmese weg naar het socialisme' te bewandelen. Vandaag is dat wel even anders. Hoewel daar in ons land misschien minder van te merken is, is Birma vandaag hét land dat met repressie, onrechtvaardigheid en grove schendingen van mensenrechten geassocieerd wordt. De strijd voor een vrij Birma gaat daarom steeds meer lijken op de (gewonnen) strijd tegen de apartheid in Zuid-Afrika. De internationale beweging voor een vrij Birma noemt het land dan ook het Zuid-Afrika van de jaren negentig.

De resultaten die de anti-Slorcbeweging kan voorleggen, beginnen indrukwekkend te worden. Zo besliste de Australische brouwer Foster's vorige week nog, niet langer bier te willen verkopen in Birma. Bierkonkurrenten Heineken, Carlsberg en ons eigenste Interbrew hadden enkele maanden geleden al dezelfde beslissing genomen. Ook Pepsi, Apple, Philips, Eastman-Kodak, Motorola, Hewlett-Packard, Levi-Strauss en nog een hele lijst andere ondernemingen willen niet langer investeren in of handel voeren met Birma.

Symbool van de Birmese strijd voor democratie en respect voor de mensenrechten is Aung San Suu Kyi (spreek uit Oong San Soe Tsjie). Zij is de aanvoerder van de Nationale Liga voor Democratie (NLD) die in de vrije verkiezingen van mei 1990 een absolute meerderheid behaalde. Het verkozen parlement mocht echter nooit vergaderen en Suu Kyi riep de internationale wereld op alle economische banden met de militaire junta door te knippen tot er een dialoog op gang komt tussen Slorc, de organisaties van de etnische minderheden en de NLD.

België

De Belgische onderneming UCB (Union Chimique Belge) lijkt niet geneigd zich bij deze democratische oproep aan te sluiten. Het is de bevolking van Birma die erom vraagt en zeker geen "groep extremisten die tot alles bereid is om zijn doel te bereiken, zonder de belangen van de bevolking in aanmerking te nemen", zoals Alain Douxchamps, Public Affairs Manager van UCB het stelt. UCB blijft dan ook via haar Zwitserse dochter-

onderneming Farchim geneesmiddelen verkopen in Birma. "Wij zijn van mening dat de verkoop van geneesmiddelen in Myanmar (de naam die Slorc aan Birma geeft, nvdr) niet nadelig is voor de bevolking" probeert Douxchamps in een brief aan de Werkgroep Birma van Kwia de rol van zijn bedrijf goed te praten. Integendeel, "nauwe economische betrekkingen zullen hen noodzakelijkerwijze meer belangstelling doen hechten aan sociale aspecten en, naderhand aan de mensenrechten; wij hebben dit recent in China geëksperimenteerd" (sic). Een repliek op het democratie-argument is dat echter niet. Ook al denk je heel oprechtdat de democratisch verkozen leiders een foute analyse van de situatie maken en kortzichtige conclusies trekken, toch moet je je schikken naar de wensen van de Birmezen, die blijven vragen om een boycot tegen hun onderdrukkers. Zo werkt democratie.

UCB maakt zichzelf trouwens blaasjes wijs als ze bij monde van haar pr-man

beweert dat "de algemene indruk hier bij ons, bij het horen van personen die zich ter plaatse begeven, is dat het leven er wat gemakkelijker op is geworden." Die 'algemene indruk hier bij ons' wordt tegengesproken door een rapport dat Amnesty International in februari publiceerde. Daarin lezen we dat het met de mensenrechten slechter gaat dan ooit. Ook het argument dat geneesmiddelen de Birmezen niet onthouden kunnen worden, snijdt geen hout. Op de eerste plaats is de koopkracht van de bevolking zo klein dat ze geen toegang hebben tot dure, westerse geneesmiddelen. Enkel de Slorcbonzen hebben dat. Maar zelfs als de gewone burgers Farchimproducten konden kopen, is dat eerder bedreigend dan heilbrengend voor de gezondheid. Het gaat om medicijnen die door de arts voorgeschreven moeten worden en niet door zelfmedicatie toegediend kunnen worden. En die zelfmedicatie is in de Birmese samenleving nu net de algemene praktijk. Er bestaat immers helemaal geen algemeen gezondheidstelsel. Tekenend is dat zelfs het Internationaal Rodekruiscomité zich vorig jaar uit Birma teruggetrokken heeft. Het was onmogelijk er te werken, heette het.

Sankties

Het enige argument van Douxchamps waar niets tegen in te brengen valt, is dat er op geen enkel nivo een sluitende beslissing tot een embargo bestaat. Toch beweegt er — rekening houdend met de gewone inertie van de politieke draaimolens — vooral in Europa en de VS een en ander.

Zo zegde het Europese Parlement vorig jaar in twee resoluties haar steun toe aan de democratische oppositie en haar oproep tot een economische boycot. In de resolutie van 22 oktober 1996 lezen we bovendien dat de Franse multinationale onderneming Total (mede)verantwoordelijk geacht wordt voor massale schendingen van mensenrechten. Ook de Europese Ministerraad besloot in oktober van vorig jaar om sancties te nemen. Vanaf dat moment mochten er geen wapens naar Birma uitgevoerd worden en komen Birmese regeringsvertegenwoordigers de Europese Unie niet meer in.

Belangrijker is dat de Raad vorige maand besloot Birma te schrappen uit de lijst van landen waarvoor het Algemeen Preferentieel Stelsel (APS) van toepassing is. Het APS geldt — eenvoudig uitgelegd — in principe voor alle ontwikkelingslanden en geeft die landen bij uitvoer naar Europa voor een aantal produkten aanzienlijke tariefvoordelen. De beslissing om Birma deze voordelen te ontnemen werd genomen na een klacht van de Internationale Vereniging van Vrije Vakbonden (IVVV). Die beweert dat Slorc tussen 800.000 en 1 miljoen dwangarbeiders gebruikt voor het herstel van haar economische en militaire infrastructuur. Birma is het eerste land dat deze Europese voordelen verliest op basis van schendingen van mensenrechten.

In de Verenigde Staten is de druk op de regering om Slorc te sanktioneren nog groter. De Republikeinse senator Mitch McConnell kondigde vorige week woensdag aan een wetsvoorstel te willen indienen dat investeringen in Birma zal verbieden. Waarnemers verwachten dat het wetsontwerp zonder problemen door de senaat aangenomen zal worden. Ook de Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken Madeleine Albright waarschuwde, onder druk van de ongeduldig geworden publieke opinie, de Slorcgeneraals zeer expliciet dat ze te maken zullen krijgen met investeringssankties als de repressie niet afneemt.

Het sterkste instrument om de economische boycot gestalte te geven, heet echter 'selectieve aankoopwetgeving'. In de VS namen tien steden, een provincie en een staat zo'n wetgeving aan. Het gaat onder meer om de steden San Francisco, Santa Monica, Oakland, Madison en Berkeley — waar de internationale strijd voor een vrij Birma op de universitaire campus begonnen is — en de staat Massachusetts. Ook de stad New York en de staat Connecticut hebben 'selective purchasing' op de agenda staan. De selectieve aankoop werd ook vroeger in de strijd tegen het apartheidregime in

streeksteeng is het niet Slorc die heftig protesteert tegen de lokale Amerikaanse sancties, maar de Europese Unie. De Europese Commissie noemt de wet op de selectieve aankoop van Massachusetts een overtreding van de afspraken binnen de wereldhandelsorganisatie. "Het doel is wel juist, niet het middel", antwoordt Hans van Mierlo, minister van Buitenlandse Zaken van Europees voorzitter Nederland. Naar aanleiding van de Europese klacht stuurde Bill Clinton vorige week een delegatie hoge ambtenaren naar Boston, de hoofdstad van de 'lastige staat'. Zij moeten Massachusetts ervan overtuigen hun wet op de selectieve aankoop af te voeren. De volksvertegenwoordigers van de Staat en de gouverneur denken daar echter niet aan. Die beropen zich op een democratische beslissing. De stap van Washington lijkt dan ook meer op een poging om Europa te

Aung San Suu Kyi

In het Birma van de generaals staat één vrouw symbool voor de oppositie tegen de onderdrukking door de Slorc. Het is de eenenvijftigjarige Aung San Suu Kyi, dochter van volksheld Aung San, de man die eind jaren veertig de strijd aanbond met de Britse kolonisator. De onafhankelijkheid zelf heeft hij niet meer meegeemaakt: enkele maanden voordat zijn land in 1948 zelfbestuur kreeg, vond hij de dood bij een aanslag. Zijn dochter was toen twee jaar oud. Aung San Suu Kyi werd in het buitenland door haar moeder opgevoed. Na in India te hebben gewoond en in de VS gestudeerd, vestigde ze zich in Oxford, waar ze trouwt met een Engelsman. Toch laten de nalatenschap van haar vader en de geschiedenis van Birma haar niet los. Als de opstand tegen diktator Ne Win in augustus 1987 losbrak, woont ze nog in Oxford, maar een halfjaar later trekt ze toch naar

Rangoon om voor haar stervende moeder te zorgen. Ze laat zich door demonstrerende studenten overhalen het volk toe te spreken op de trappen van de heilige pagode Shwe-Dagon, en pleit voor een meerpartijstelsel. Samen met een vijftal kolonels en generaals die onder haar vader geëind hadden, richt Aung San Suu Kyi de Nationale Liga voor Democratie (NLD) op. Na de verkiezingen in 1990 blijkt de NLD echter met 82 procent van de stemmen te gaan lopen, en dat was niet de bedoeling van de generaals. Aung San Suu Kyi krijgt huisarrest, en twee van haar medestanders belanden in de sel. Eind 1995 komen ze weer vrij, en neemt de oppositie tegen het diktatoriaat van de generaals een nieuwe aanvang. Vanuit haar woning op de University Avenue 54 vecht Aung San Suu Kyi, 'de dochter van haar vader', voor de vrijheid van haar volk.

(mg)

Zuid-Afrika gebruikt. Al deze steden en staten kopen niet langer produkten of diensten van bedrijven die handelsbanden met Birma hebben. Dat verklaart meteen de lange lijst van zich terugtrekkende bedrijven. Computerproducent Apple kreeg bijvoorbeeld de keuze tussen verkoop in Birma of aan de staatsdiensten van Massachusetts en... de rekening was snel gemaakt.

paaien dan op een echt engagement om de selectieve aankoop terug te draaien.

Kris Deckers

Kwia Steungroep Inheemse Volkeren - Kwia Supportgroup for Indigenous peoples. Birma Werkgroep, Breughelstraat 31-33, 2018 Antwerpen, tel. 03/218.84.88 of 03/237.76.15, Fax 03/230.45.40. E-mail: Kwia@glo.be.

Multinationals en de schendingen van de mensenrechten

Total wast handen in bloedschuld

De volksoepstand in 1988 zorgde er weliswaar voor dat Ne Win — de diktator die sinds '62 aan de macht was — aftrad, maar het leger slaagde erin zijn macht te behouden door de opstand op gruwelijke wijze neer te slaan. Het grote verschil tussen de oude en de nieuwe diktatuur van de State Law and Order Restoration Council (Slorc) is dat deze laatste wegens akkoord geldgebrek de deuren opengooit en bedrijven en toeristen uitnodigt Birma te ontdekken. Menig bedrijf ziet de dollartekens al blinken. Ook het Franse Total en het Amerikaanse Unocal gaan in op het aanbod van Slorc.

Al in 1989 gaan vooral oliemultinationals het terrein verkennen. Japan geeft ontwikkelingshulp, het Internationaal Monetair Fonds is op dat moment tot inspanningen bereid en ook het Aseanlidmaatschap (Association of South-East Asian Nations) lijkt voor Birma niet ver weg te zijn. De ene handelsmissie volgt de andere op. Het kontract dat de Franse oliemaatschappij Total in 1992 afsluit met het Birmese overheidsbedrijf Moge (Myanmar Oil & Gas Enterpri-

se) — met Slorc dus, gezien die de Birmese economie controleert — is de parel aan de kroon van die nieuwe politiek. Later sluiten het Amerikaanse oliebedrijf Unocal en het Thaise bedrijf PTT zich bij de groep aan. Total en Unocal bezitten samen de meerderheid van de buitenlandse aandelen. De groep gaat, onder de zeebodem voor de Birmese kust het Yadanaveld, dat 5,8 ton kubieke voet aardgas bevat, ontginnen.

In 1994 sluiten Thailand en Birma een kontract af: Birma zal voor dertig jaar gas leveren aan zijn buur, wat Slorc naar schatting 12 miljard Belgische frank per jaar zal opbrengen en meteen hun voornaamste bron van inkomsten zou worden. Daartoe begint men in 1996 met de aanleg van de beruchte Yadana-pijpleiding, die dwars door het gebied van drie inheemse minderheden loopt, die Slorc niet onder controle had: de Karen, de Mon.

Hoewel Total en Unocal bij hoog en laag beweren dat hun samenwerking met Slorc niets te maken heeft met de misdaden van het regime, moeten beide bedrijven medeverantwoordelijk geacht worden voor de schending van de mensenrechten door Slorc. Total en Unocal eisen van Slorc dat de veiligheid in het gebied verzekerd wordt,

Eén van de Birmezen die het slachtoffer is van de chain gang.

anders komt de pijpleiding er niet. Slorc kan het zich niet permitteren de inkomsten van de pijpleiding te derven, en begint — om de eis in te willigen — een groot offensief tegen de legers van de Karen National Union (KNU) en de New Mon State Party (NMSP), die het gebied waar de pijpleiding — die maar 50 kilometer lang door Birma loopt — door moet, al sedert de onafhankelijkheid in 1948 onder hun controle hebben.

Slaven

Dankzij een ware georganiseerde terreur slaagt Slorc erin de controle te vererven over de gebieden in kwestie. Slorc verplicht tientallen dorpen en tienduizenden mensen hun dorpen zelf af te breken en te verhuizen. Alle leden van inheemse minderheden worden als vijanden beschouwd, de zone rond de pijpleiding wordt een 'free-fire zone' waar dwangarbeid, eksekuties zonder proces, verkrachting, marteling en diefstal aan de orde van de dag zijn. Altemaal in funktie van de door Total en Unocal begeerde pijpleiding.

Om het bouwen van de pijpleiding te vereenvoudigen en om snelle troepenbewegingen mogelijk te maken, begint Slorc met grote infrastructuurwerken zoals het aanleggen van een spoorwegaan. Daartoe worden honderdduizenden mensen tot zware dwangarbeid, slavenarbeid gedwongen. Total ontkent elke verantwoordelijkheid omdat het bouwen van infrastructuur 'direkt' niets met de pijpleiding te maken heeft. Maar ook direkte banden tussen Total en de schending van de mensenrechten liggen voor het grijpen: Total betaalt namelijk de lonen van de Slorc-militairen

die de pijpleiding bewaken. Militairen die — moet het gezegd — mee deelnemen aan de terreurkampagne en misdaden van Slorc.

Zoals menig Westers bedrijf verklaart Total zijn samenwerking met een diktatoriaal regime mede met de redenering dat een toenemende economische welvaart automatisch de vraag naar democratie versterkt. Van een stijgende welvaart bij de bevolking is evenwel geen sprake omdat de soldaten alle geld opeisen. Als Total al eens iets rechtstreeks aan de lokale bevolking betaalt, neemt Slorc het geld onmiddellijk af. Ook bij de toename van goed betaalde jobs die Total aankondigde rijzen vragen. De meeste arbeiders blijven dwangarbeiders en slaven. Als Total dan een paar honderd arbeiders aanwerft en betaalt, vermindert Slorc het loon. Eén van de gevolgen van die armoede is dat minderjarige meisjes als prostituee gaan werken voor de vooral Franse westerlingen. Van een directe (lijfelijke) band gesproken.

Slorc gaat er dus van uit dat alle mensen die tot een minderheid behoren collaboreren met de legers van de Karen of de Mon. De oplossing van Slorc is de politiek van de 'birmanisering', het uitroeien van de identiteit van de niet-Birmese kulturen. Het spreekt voor zich dat dan ook alleen 'echte' Birmezen kunnen ingaan op de vakatures van Total voor opleidingen en jobs. De zoveelste link tussen Total en de onrechtvaardige politiek van Slorc. Geen waarden, maar doden.

Benny Debruyne

Bron: "Inheemse volkeren ontredder. De rol van Total en Unocal in Birma." Bewerking Kris Deckers.

De Spuyse

UNIVERSITAIR SPORTCENTRUM
TERVUURSEVEST 101 HEVERLEE

elke morgen
speciale ontbijt-formule aan 75,- fr

elke middag
speciale broodjeslunch-formule aan 100,- fr

elke namiddag
verse pannenkoeken aan 95,- fr

elke middag, elke avond
verse pizza's, pasta's en zomerse slaatjes

en helemaal nieuw vanaf 14 april,
elke weekdag vanaf 18 uur:
meeneem-pizza's

ELKE WEEKDAG OPEN VAN 9-24 UUR, WEEKEND VAN 10-20 UUR

Leuven Stad van het Boek

Tweede internationale dag van het boek op woensdag 23 april 1997

Afspraak om 13 uur in ACCO-Boekhandel met Brigitte Raskin, zij leidt ons door het Leuven van het Koekoeksjong en zal op verschillende plaatsen waar haar roman zich afspeelt, voorlezen uit eigen werk. Deelnemen aan één van de activiteiten in et kader van de internationale boekendag geeft je de kans een reis te winnen voor twee personen naar Barcelona.

In samenwerking met

Verdere info over dit initiatief bij ACCO
Tiensestraat 134 - 016 29 11 00

"Ai, ik ben het niet meer"

Huisbediende, employée de maison, dienstmeisje, hulp in het huishouden, trabajadora del hogar, domestic worker. Huispersoneel heeft vele namen en vele gezichten, maar één kenmerk is internationaal gemeengoed: ze leven dikwijls in menonwaardige omstandigheden, genieten weinig of geen sociale rechten en van hun leed is weinig bekend. Leuven speelde deze week gaststad voor een internationaal gezelschap dat samenkwam op initiatief van Social Alert, een organisatie die zich voorstelde als sociaal geweten in wording van de internationale samenleving. In een seminarie over huispersoneel werden interkontinentale ervaringen uitgewisseld. Tevens werd een gezamenlijke strategie bedacht om de problematiek uit te schaduw te halen en haar wereldwijd zichtbaar te maken. De resultaten werden op een forumgesprek op 16 april aan het publiek voorgesteld.

Na een inleiding van volksvertegenwoordiger An Hermans over de Belgische strijd en erkenning van het huispersoneel kwamen enkele getuigen uit Azië, Afrika en Latijns-Amerika aan het woord. Rosaline Costa, die in Bangladesh strijdt tegen kinderarbeid en de rechten van etnische minderheden verdedigt, legde meteen de vinger op de wonde.

Luis

De menonwaardige leefomstandigheden, vooral voor de kinderen, het commerciële netwerk en de internationale business waarin huispersoneel draait werden onder vuur genomen: "kinderen uit de dorpen wordt werk in de stad beloofd en om te ontsnappen aan de armoede gaan ze op het aanbod in zonder te weten welk lot hen te wachten staat. Ze moeten onder menonwaardige omstandigheden al het huishoudelijke werk verrichten en worden lichamelijk en psychologisch misbruikt. En dit speelt zich niet langer af in de private sfeer van de landen; er is echt een internationale mensenhandel aan de gang ten gevolge van de globalisering. Kinderen worden vanuit Bangladesh langs India naar Hong Kong, Pakistan, Singapore, Bangkok en wie weet waarheen gesluisd. Het gaat hier om verdo-

ken slavernij in de twintigste eeuw, arbeid die door de arme landen geleverd wordt en waarvan een aantal groepen gebruik maakt."

Uit Togo kwam een ander geluid. Agbo Komlanvi, die zich inzet voor projecten met jonge arbeidsters en huispersoneel, vertelde het verhaal van de kleine Acofa die ze, elke avond als haar meester thuiskwam, 'ai ai, ik ben het niet meer' hoorde roepen. Door de slechte behandeling en het vele opsluiten had het meisje een afwijkend gedrag ontwikkeld: omdat ze zoveel opgesloten werd probeerde ze, elke keer als er op straat iets gebeurde, op de muur te klimmen om te kijken. Tot ze op een dag van diefstal beschuldigd werd, volgens de tradities werd vastgebonden, en haar ogen met rood pigment werden beschilderd. Enkele dagen nadat ze haar fout had toegegeven bleek ze verdwenen. "Ik wist niet of ik blij moest zijn, de straat is zo gevaarlijk voor een meisje. Acofa is maar één van de duizenden kinderen én werkte voor één van de duizenden werkgevers. We willen niemand veroordelen, maar wel de stem van de onwaardigheid vertolken."

Globaal

Domitila Basilia Catari Torres uit Colombia, die als tienjarige aan een leven als dienstmeisje begon, vertolkte de stem van het Latijns-Amerikaans huispersoneel en wees op het belang van georganiseerd verzet. Na een moeizame strijd slaagde ze er in 1988 in om samen met haar companeras een eerste interkontinentaal congres te organiseren. Daarnaast richtte ze de Latijns-Amerikaanse konfederatie mee op om op een grotere schaal actie te kunnen voeren. Jeanne Devos, die werkzaam is in de Bombayse sloppenwijken, wees op de Europese variant van de internationale huispersoneelproblematiek. Het gaat om de zogenaamde 'oversea workers' die mee emigreren met hun werkgever. Hun paspoort en spaarboek worden ingehouden en vaak staan ze op het visum van de werkgever ingeschreven. Bij ontslag staan ze dan niet alleen op straat maar komen ook in de illegaliteit terecht. De verhalen over huispersoneel dat in Europese sekskruiswijken terechtkomt zijn even triest als bekend.

Ook Patrick Develtere van Social Alert wees nadrukkelijk op het belang van een georganiseerd internationaal weerwoord op de globalisering van het huispersoneel, de mensenhandel en de schending van de

(foto Ivan Put)

mensenrechten. Via een wereldwijde media-campagne wil Social Alert de grove schendingen van de mensenrechten zichtbaar maken en de alarmbel luiden. Nu dus met de organisatie van het eerste internationaal seminarie over huispersoneel. "We willen ook verder gaan dan het eenvoudigweg in het daglicht brengen van de problematiek. We willen ook zoeken naar wat er kan gebeuren, welke stappen er gezet kunnen worden."

Voornemen

Strukturele oplossingen voor het probleem worden vooral gezocht in de verbetering van het armoedeprobleem. Door de armoede heeft het huispersoneel immers vaak geen andere keuze heeft dan in on-

waardige situaties te gaan werken. Ook het lobbywerk voor het installeren van een wettelijk kader dat enige bescherming kan garanderen speelt hierbij een zeer belangrijke rol. Abosmedewerker Walter D'Hondt bracht aan dat het huispersoneel weliswaar een nieuw item is binnen de ontwikkelingssamenwerking, maar dat het beleidskader en de strategieën om het probleem aan te pakken aanwezig zijn. Patricia Smout, voorzitter van het Ipec-programma dat ijvert voor de internationale uitsluiting van kinderarbeid, vertegenwoordigde de IAO, en sloot af met het goede voornemen een konventie in het leven te roepen die het huispersoneel als kwetsbare categorie erkent en werkt aan de bescherming.

Rut Reynaerts

'Henry' van en door Peter De Graef

Een herenhuis met mogelijkheden

Ha 'Ombat' en 'Hun' brengt Peter De Graef met 'Henry' eens te meer een voorstelling om U tegen te zeggen. Hij geeft de indruk dat hij daar helemaal geen moeite moet voor doen. Met een grote dosis humor en teatraliteit past hij het publiek in zijn teksten in en doet het zo ook alle eer aan. Moraliseren is aan hem niet besteed. "Teater is geen middel om een boodschap uit te dragen. Zo werkt het niet", aldus De Graef. Zijn verhalen zijn slechts instrumenten en hij is dirigent van het hele orkest waarin hij ook zelf de hoofdrol speelt.

In 'Henry' komt hij op, trekt zijn mondhoeken omhoog, zet het publiek — ook letterlijk — in de wolven en begint. Een melodie met een begin en einde en daartussen de hele fanfare van het dagelijkse bestaan. "Mijn hart heeft zich gevuld met vreugde,

mijn blijdschap wordt alom weerkaatst. 'k Heb lang gedacht dat ik niet deugde, maar 't kwam dan toch goed op 't laatst." Hij brengt de toeschouwer in een meedinnende sfeer, slaat het roer plots 180 graden om en slaagt er dan in hem bij z'n kraag te vatten om net niet overboord te slaan. Een dorp, de Vergeet-me-nietelaan en een herenhuis 'met mogelijkheden' worden het werf-domein van engel De Graef. Hij sprokkelt zijn personages bijeen, laat hen aan het woord tot ze een heuse karikatuur worden en marcheert dan ongedwongen verder, want "de werkelijkheid is vaak straffer dan een roman." Dat realisme speelt De Graef ook meesterlijk uit op het publiek: "weet ge dat jullie elkaar eigenlijk niet kunt zien" of "Iefde is vaak zoeter dan honing. Maar honing is wel altijd zoet!" en draait dan zijn hoofd naar de eerste beste vrouw die zijn gezichtsveid kruist, "hé madammeke!"

Het verhaal schetst Walter, het vette konijn dat later een op hol geslagen experiment lijkt te zijn. Marcel Van Rafelghem,

ekonoom en wereldverbeteraar, tracht de sleur van het bestaan te doorbreken met schilderen "Ga toch eens iets doen met uw leven" wordt hem ingefluisterd door zijn engelvewerker. Verder dan een rode streep geraakt hij echter niet. Zijn vrouw heeft altijd hoofdpijn, dat zal daar wel alles mee te maken hebben. Maar De Graef zou geen engel zijn als hij niet op het juiste moment een dokter uit zijn hoed weet te toveren, een die het dorp in een ijzeren greep weet te houden met pijnstillers en slaaptabletten. "Mijn personages zijn als voorwerpen in een draaikolk, maar geen mens die het merkt."

Klucht

Wat niet verder door een van zijn personages verteld kan worden, doet hij wel aan de hand van Wendy De Poovere, zijn tekstverwerkertje waarop hij verder componeert: "de aarde, die heeft daar altijd gestaan op haar plek bij de zon. Altijd heeft

zij een klein magnetisch veldje ontwikkeld en wat zonlicht weerkaatst, maar sinds een jaar of veertig komen daar ineens radiogolven uit!" Geen beter instrument kon hij het leven geven om terug op de realiteit in te pikken. Dat doet hij bijvoorbeeld als auteur van het boek 'Phillips en ik'. Zijn zinsneden blijven bij, zijn te sterk om er nog meer te onthullen. Het verrassen komt hem toe.

Zoals bij zijn vorige producties waren ook nu weer lichtman Arne Lievens en hijzelf als twee handen op een schaterende buik. Lievens zorgt ervoor dat het licht valt waar het moet vallen en daaf komt veel gevoel en betrokkenheid bij kijken. Schaduw- en lichteffecten heffen De Graef's voeten van de grond of duwen ze soms tot de knieën in het podium, naargelang het verhaal daar nood aan heeft. Peter De Graef heeft in zijn toverdoosje voor elk wat wils. Achter de klucht zit een man in hart en nieren zich in te leven in zijn personages... tot je er perplex van staat.

Lien Bielen

'Henry' van en door Peter De Graef komt slechts eenmaal naar het Auditorium Minspoort. Op donderdag 24 april om 20.00 u ben je er voor 400 frank bij. Inlichtingen 23.84.27 en reservatie 22.21.13.

① Eén jaar Het Besloten Land

STRIPS - COMICS - COOL MEDIA

Parijsstraat 16, 3000 Leuven. tel & fax 016/22.58.40

Wo 23 April

Fin de Semaine
Johan De Moor
Ever Meulen

Fin d'Espoir

Winkel 16.00u

Oratoriënhof - 20.30u - Gratis

Do 24 April

Freak Brothers
Rode Ridder

Winkel 16.00u

The Boerenzonen op Speed

Support: Banger Pet Band & <Starspawn>

Blauwe Kater 20.30u - Inkom 150 BEF.

Vr 25 April

Old Cake Comix

ComixDome

Winkel 16.00u

Rumba & Co. 22.00u - Inkom 150 BEF.

Za 26 April

Heinz

Tom Carbon

Winkel 15.00u

Uitzonderlijke koopjes & 20% KORTING op alle strips en comics.

* Winkel open tot 20.00u op woensdag en 22.00u op vrijdag

De wandelingen van kabouter Pim

Bij het grote publiek minder bekende kunstenaar is Gorik Lindemans, één van de deelnemers aan de tentoonstelling 'Nature Morte'. Na een opleiding als schilder, keerde hij zich naar de videokunst en was daarmee vorig jaar ook aanwezig in Stuc. In een schemerig en verleden presenteerde hij zijn werk zelfs op 'Ithaka'. In de museumzaal van de universiteitshallen stelt hij een 'neig grote' dia-installatie op, die de toeschouwer reduceert tot het formaat van een kabouter. In de volledig verduisterde zaal werd een panoramische wand opgesteld, die langs twee kanten enorme dia's van natuurfotografieën projekteert. De bezoeker vertoeft zo even in een andere wereld, en wordt gekonfronteerd met tafereelen die hij anders nooit te zien zou krijgen.

Gorik Lindemans: «De vijf projectoren tonen in hun geheel een panorama. Ze zijn niet allemaal genomen in functie van het werk, maar eigenlijk begonnen naar aanleiding van de seltherapie van mijn vader. Hij kon niet buiten, zag de natuur niet meer 'uitkomen', ontbotten. Ik ben dan alles als een kabouter beginnen fotograferen. Deze projectie is het resultaat van een heel jaar dezelfde wandeling te maken, door de tuin via de akkers naar het bos, en zo de vier seizoenen vast te leggen.»

Bie

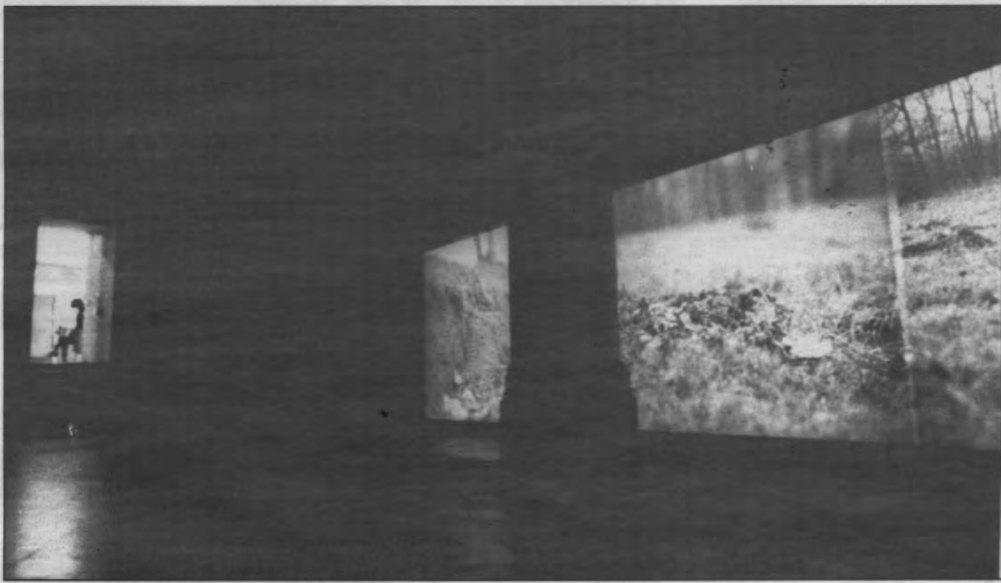
Veto: Wat was uw uitgangspunt bij de wandelingen?

Lindemans: «Ik heb alles in functie van de wandeling gedaan, je ziet als kabouter alles dichterbij komen, zoals wanneer je als toerist een stad bezoekt en alles vastlegt. Ik moest echter selecteren, want anders had ik vijftig projectoren nodig.»

Veto: Wie is kabouter Pim?

Lindemans: «Ik en iedereen die het panorama bekijkt. Zijn naam had evengoed kabouter Wipneus kunnen zijn. Het was de meest banale naam die bij een kabouter paste, daarom. Je ziet op de dia's alle details die je als gewoon mens niet zou zien, vandaar het 'kabouterformaat'. Kleine meiklokjes worden zo gigantische bloemen. Het

voor mijn vader gedaan, maar daarna voor mijzelf. Mijn vader heeft ook alle dia's niet gezien. Soms gebeuren er dingen die verrassen, zoals insecten die plots verschijnen. Alle dia's zijn zeer bewust genomen, dus dat verrassingseffect was wel beoogd. Wanneer ik dia's vanuit de trein neem, speelt dat element nog veel meer. Nu zie je din-

(foto Ivan Put)

is ook leuk om zo dicht bij de dingen te staan en te kunnen zeggen 'kijk, wat een dikke bie.'»

Lente

Veto: Was uw wandeling dan reeds een kunstwerk op zich?

Lindemans: «Ik heb het in het begin wel

gen die je anders nooit zou zien, bij het uitbarsten van de lente bijvoorbeeld.»

Veto: Heeft u het contrast tussen de gekultiveerde natuur van de tuin en het bos willen benadrukken?

Lindemans: «Dat was niet de bedoeling, maar dat blijkt uiteraard wel uit de dia's. Het contrast tussen het 'alomaanzwijgende

wezen, maar alleszins een gestroomlijnd haard.»

Veto: Hoe lang duurt het om de hele cyclus te bekijken?

Lindemans: «Een dik half uur toch wel, iets waar veel mensen geen tijd voor zullen maken, maar dat is oke.»

Ann Bries

Festival van Latijns-Amerikaanse films

Van Cubaanse sjokolade tot Colombiaanse dekadentie

De komende weken vindt in Leuven een festival van Latijns-Amerikaanse films plaats. Vier films — 'Erendira', 'La Historia Oficial', 'Para recibir el canto de los pájaros' en 'Fresa y chocolate' — zullen getoond en bekomentarieerd worden door de Associatie van Latijns-Amerikaanse studenten, in samenwerking met de vzw Bevrijdingsfilms.

De vzw Bevrijdingsfilms is een Leuven-Brusselse organisatie die al twintig jaar films met niet-kommersieële en socio-kulturele inslag distribueert en vertoont. Deze speelfilms, documentaires en tekenfilms komen uit alle hoeken van de wereld. Ze hebben als gemeenschappelijk kenmerk dat

ze uit een alternatief sirkwiel komen, met weinig middelen geproduceerd zijn en maatschappelijk relevante thema's behandelen. Op deze manier wil de vzw Bevrijdingsfilms juiste informatie geven over de echte oorzaken en problemen in de derde wereld, en van onderdrukten overal.

Het belangrijkste thema van de film 'Para recibir el canto de los pájaros' ('Om het lied van de vogels te kunnen horen') van J. Sanjines (1995) is racisme, meer bepaald de raciale en sociale discriminatie in Bolivia. Het verhaal gaat over een filmploeg die het verhaal van de inval van de 'conquistadores' in Amerika wil verfilmen, maar terwijl ze dat doen dezelfde fouten maken als hun voorvadersen 500 jaar geleden: ze tonen geen respect voor de cultuur van de Aymara-indianen, die door hun eer-

bied voor de natuur of vogels kunnen horen, waarnaar in de titel verwezen wordt.

Op een filmisch indringende wijze schetst Puenzo in 'La Historia oficial' ('De officiële versie') uit 1985 het drama van het Argentijnse volk via het persoonlijke drama van de geschiedenislerares Alicia. Zij is de echtgenote van een lid van de militaire junta, maar wanneer ze op zoek gaat naar de achtergrond van haar geadopteerde dochter, moet ze de harde werkelijkheid van het militaire regime onder ogen zien. 'La Historia Oficial' is een politieke aanklacht tegen verdrukkingen, arrestaties en verdwijningen, tegen kinderhandel, politieke moorden en corruptie.

Sjokolade

Met de film 'Fresa Y Chocolate' doorbraken de sineasten T. Gutiérrez en J.C. Tabío in 1993 de vooroordelen en oude dogma's over Cuba. Niet alleen de Cubaanse economie wordt — zonder steun van de Sovjetunie — door kanker aangevreten, ook seksuele repressie, vooral homofobie, zijn schering en inslag. Het verhaal gaat over David, een militante communist, die Diego, een flamboyante homoseksuele kunstenaar, op andere ideeën wil brengen. Bij elke ontmoeting tussen beiden groeit het positieve denken van David. Uiteindelijk besef hij dat de ene liever ijs met sjokolade lust, terwijl de andere ijs met aardbeien

verkiest.

'Erendira' (1983) is een verfilming door R. Guerra van 'De ongelooflijke maar droevige geschiedenis van de onschuldige Erendira en haar harteloze grootmoeder', een boek van Colombiaanse Nobelprijswinnaar Gabriel García Márquez. De grootmoeder is de vleesgeworden koloniale dekadentie. Ze heeft zichzelf in de adelstand verheven, maar kwijnt weg in een veredeld krot, wenend om een verloren liefde, een verloren jeugd, een verloren leven. Erendira, haar kleindochter, moet haar dienen en staat symbool voor de uitgebuite onschuld. Wanneer het krot afbrandt krijgt Erendira daarvoor de schuld en moet ze zich prostitueren. Daardoor wordt ze echter de meest begeerde en bewonderde hoer van het land. Het meisje wacht op haar droomprins, die haar uiteindelijk zal komen reddend van de onderdrukking.

Nele Mariën
Ivan Rocabado

De films worden telkens om 20.30 u in AV 00.17 vertoond, Vesaliusstraat 34 (naast Pangaea). 'Erendira': 23 april, 'La Historia Oficial': 30 april, 'Para Recibir el Canto de los Pájaros': 7 mei, 'Fresa y Chocolate': 14 mei. Toegang: 100 frank per film. Abonnementen zijn verkrijgbaar in Pangaea, dagelijks van 17 tot 20 u, 350 frank /240 frank voor Pangaealeden. Debat en cocktail inbegrepen.

88	I-CO COPY	118
Tiensestraat KOPIËREN • DRUKKEN • PRINTEN • ONTWERPEN Tiensestraat		
9 - 19 u.	Maandag t/m Donderdag	9 - 22u.
9 - 19u	Vrijdag	9 - 20u.
gesloten	Zaterdag	10 - 17u.
.....IT TAKES TWO TO TANGO..... (advertentie)		

zoekertjes

- ✓ I'm trying to read box slugs made in Hell.
- ✓ D., all day long... L-Bird.
- ✓ Gezocht: kot.
- ✓ This one goes out to you, who couldn't keep the score, to you, frightened and too late, to you, who had lost confidence. Thanks for your words of hope, wrapped in kisses of hurt. You'll never see my tears, shed for your existence.
- ✓ De roze pampor groet ook Aristolievier en konsorten.
- ✓ Te koop: krot.
- ✓ 'Bahama-Onno: Proficiat met je kwarteeuw-1. Ka De Zeeroofster'
- ✓ Dinsdag 22 april, 21.00 : gratis konsert 'Arne' in Los Buenos, Parkstraat 14.
- ✓ De Sheriff van Nottingham? Is dat die met zijn vijf jaar oudere (lees: jongere) vrouw?
- ✓ Clyde, mijn verloofde, echtgenoot, whatever

- ziet die driehoeksrelatie niet zitten. Bonnie.
- ✓ Je bent jong en homo, lesbisch of bi? Er zijn nog enkele plaatsen voor de derde zomervrijdagse van 'Wel Jong, Niet Hetero', van 5 tot 10 juli in Mol. Samen met 140 andere jongeren vijf dagen lang leven, praten, lachen, afwassen, discussiëren, plezier maken, jezelf zijn. Meer info krijg je in gesloten, neutrale omslag via PB 323, 9000 Gent-1. Doen!
- ✓ You'll never touch me with your fake love.
- ✓ I'm tough with you all I'll wait for the one to burn all my bridges down and never break my heart. Little Bird.
- ✓ To err is human, but to really fool things up requires a computer.
- ✓ I know is necessary a byte-swapping function.
- ✓ 'Ik heb geen deadline', zei hij, en zijn lief keek hem kwaad aan.

- Help, mijn zus stuurt zoekertjes onder mijn naam. Clyde
- ✓ 'Bahama-Onno is jarig en trakteert Aqua en Ka De Zeeroofster op een lekker Belgisch bierje. Allen daarheen.'
- ✓ Aan Bonnie en Clyde: dan stuur ik maid Marian en dan loopt de Sheriff van Nottingham haar zo achterna! Robin Hood.
- ✓ Je gaat volgend jaar naar Louvain-la-Neuve? Je bent sociaal, open voor het "gemeenschapsleven" en je wil jezelf nuttig maken? Waarom dan niet op 'Het Nederlands Kot' 'kotter'? Negen toffe studenten, Nederlands- en Franstalig, in een gedroomde gelegenheid om mensen te leren kennen dankzij het "kot-à-projet" wachende je op. Bel 010/45.47.10. 14 Rue des Blancs Chevaux 1348 LLN.
- ✓ 'Je ne drogue pas', dit-elle, et elle sauta au cou du premier venu.
- ✓ De fanclub van Erik staat in aanbidding voor de bijzondere hippe basgitaar (Dat zwart! Die snaren!).
- ✓ Bart, je bent gewoon jaloers (op mijn atlas).

Voor al uw tikwerk: 20.56.26.
Snel, goedkoop en handig.

- Ingrid.
- ✓ Bij mij moet je wél aanbellen! Op het nummer 180 dan nog wel.
- ✓ Ilse, nog een gelukkige verjaardag toegewenst.
- ✓ Nog vier en we komen samen met jou zuipen!
- ✓ Hendrik, hou in 't vervolg je vrienden wat beter in 't oog. Er zijn weer slachtoffers gevallen.
- ✓ 'Ik ben niet zat', brabbelde hij en hij at het tafellaken op.
- ✓ 'Ik ben niet stoned', zei de andere en hij rookte het tafellaken op.

TEKSTVERWERKING-VERTALING
Gespecialiseerd in formules
Tel. 0 1 6 / 2 6 . 0 6 . 5 8

agenda & ad valvas

DOOR ANN BRIES

MAANDAG

- 20.00 u **VORMING** 'Uit de kast', een avond rond coming-out, in MSI, Ravenstraat, toeg. gratis, org. Het goede spoor.
- 20.00 u **TEATER** Theatergroep Carroussel speelt 'Tramlijn Begerte', in Stadschouburg, toeg. 400/300/200, org. KC Leuven, info 23.84.27 en res. 22.21.13.
- 20.00 u **FILM** 'Fary l'Anesse', van Mansour Sora Wade (Senegal) en 'Machaho' van Belkacem Hadjadj (Algerije), in Supercity, org. Derde Wereldraad Leuven.
- 21.00 u **FILM** 'Paths of Glory' (1957) van Stanley Kubrick, in Vlaams Filmmuseum- en Archief, toeg. 100, org. Vlaams Filmmuseum- en Archief, info 23.84.27.

DINSDAG

- 20.00 u **TEATER** De Korre speelt 'Het Luizengevecht', in Auditorium Minnepoort, toeg. 400, org. Info 23.84.27 en res. 22.21.13.
- 20.00 u **TEATER** De Tijd speelt 'Woyzeck' van Georg Büchner, in Stadschouburg, toeg. 500/350/200, org. KC Leuven, info en res. 22.21.13.
- 20.00 u **FILM** 'Le Clandestin' van José Laplaine (Zaire) en 'Flame' van Ingrid Sinclair (Zimbabwe), in Supercity, org. Derde Wereldraad Leuven.
- 20.30 u **KONSERT** 'Trancejazzical Feat' - Ozark Henry, freaky jazz met Zappa-invloeden, in de Shrink, toeg. 50.
- 20.30 u **TEATER** Tristero: 'Tristero doet modern', in de Vlamingenstraat 83, toeg. 300/200, org. Stuc, info 20.81.33.
- 22.30 u **FILM** 'Po di Sanguí' van Flora Gomez (Guinée-Bissau), in Supercity, org. Derde Wereldraad Leuven.

WOENSDAG

- 12.30 u **ANIMATIE** Wereldboekendag 'de achterkant van het boek' met 'Boterhammen op het plein', op het Ladeuzeplein, org. Ilibre 23, info 23.40.26. Alle Leuvense boekhandels zijn extra lang open.
- 14.00 u **FILM** 'Das Amulet des Todes', in Vlaams Filmmuseum- en Archief, toeg. 50/30/20, org. Vlaams Filmmuseum- en Archief.
- 16.00 u **SIGNEERSESSIE** 'Fin de semaine', een eerste stripuitgave van Het Besloten Land met Johan De Moor. Ever Meulen signeert zijn werk, in Het Besloten Land, Parijsstraat 16, toeg. gratis, org. Het Besloten Land.
- 19.30 u **TEATER** Theater Now/This is Theater: Cie. 't Sirk speelt 'De goedkeuring', in Stuczaal, org. Kultuurraad.
- 20.00 u **DEBAT** 'Blok & eksamen: niet slikken', een gespreksavond met Dr. A. Degroote over eksamenstress en pillenmisbruik, in Kleine aula MTC, toeg. gratis.
- 20.00 u **TEATER** De Tijd speelt 'Woyzeck' van Georg Büchner, in Stadschouburg, toeg. 500/350/200, org. KC Leuven, info en res. 22.21.13.
- 20.00 u **FILM** 'Le Camp de Thiaroye' van Sembene Ousmane (Senegal), in Supercity, org. Derde Wereldraad Leuven.
- 20.00 u **FILM** 'Das Amulet des Todes', in Vlaams Filmmuseum- en Archief, toeg. 50/30/20, org. Vlaams Filmmuseum.

- 20.30 u **PERFORMANCE** 'Fin de semaine/Fin d'espoir': verschillende stripauteurs brengen hun figuren tot leven, in KC Oratorienhof, Mechelsestraat 11, toeg. gratis, org. Het Besloten Land.
- 20.30 u **TEATER** Campustoneel speelt 'Een soort Alaska', in de Speelruimte van het Zwart-zustersklooster, Zwarte Zustersstraat 2, toeg. 200/150, org. CaTo, res. 32.43.70.
- 20.30 u **KONSERT** 'Theater Now/This is Theater': toonmoment van de workshop 'groep-simprovisatie' o.l.v. Geert Huybens, in Stucbar, org. Kultuurraad.
- 21.30 u **TEATER** 'Theater Now/This is Theater': Cie. De Hitte speelt 'De leedlozen', in Stuczaal, org. Kultuurraad.
- 22.30 u **FILM** 'The Schoolmaster' van Jean Delbecq, in Supercity, org. Derde Wereldraad Leuven.

DONDERDAG

- 16.00 u **SIGNEERSESSIE** Gilbert Shelton van 'Freak Brothers' en Karel Biddele van 'De Rode Ridder' signeren hun werk, in Het Besloten Land, Parijsstraat 16, toeg. gratis, org. Het Besloten Land.
- 19.30 u **TEATER** 'Theater Now/This is Theater': Cie. 't Sirk speelt 'Het moederskind', in Stuczaal, org. Kultuurraad.
- 20.00 u **TEATER** De Stichting/Peter De Graef speelt 'Henry', in Auditorium Minnepoort, toeg. 400, org. KC Leuven, res. 22.21.13.
- 20.00 u **KONSERT** Woord zingt Kurt Weill op tekst van Bertold Brecht, in het Lemmensinstituut, Herestraat 53, toeg. gratis, org. Lemmensinstituut, info 23.39.67.
- 20.00 u **KONSERT** Il Fondamento speelt Jan Dismas Zelenka o.l.v. Paul Dombrecht, in de Predikherenkerk, O.L.Vrouwstraat, toeg. 650/450, org. KC Leuven, res. 22.21.13.
- 20.00 u **KONSERT** Schola Cantorum Cantate Domino & Collegium Musicum o.l.v. Michael Ghijs speelt Mendelssohn, Bartholdy en Elias, in de St. Jan De Doperkerk, toeg. 500/400, org. Koristen van Keizersberg, info en res. 22.41.74.
- 20.00 u **FILM** 'Pic' Me', van Mansour Sora Wade (Senegal) en 'Sarraounia' van Med Hondo (Mauretanie), in Supercity, org. Derde Wereldraad Leuven.
- 20.00 u **TEATER** De Reynaertgesellen spelen 'De dood en het meisje' van Dorfman, in Teater Malpertuis, Redingenstraat 4.
- 20.15 u **TEATER** 'Oud ijzer' door Amusements-teater Leuven, Vaart 25, org. Res. 23.15.98.
- 20.30 u **KONSERT** The Boerenzonen op Speed. Support acts: De Banger Pet Band en Star-spawn, gevolgd door een 'bubblicious 70's disco party', in De Blauwe Kater, Naamsestraat 15-17, toeg. 150, org. Het Besloten Land.
- 20.30 u **TEATER** Campustoneel speelt 'Een soort Alaska', in de Speelruimte van het Zwart-zustersklooster, Zwarte Zustersstraat 2, toeg. 200/150, org. CaTo, res. 32.43.70.
- 21.00 u **LEZING** 'Literair welkom' met voorlezing van de bekreunde verhalen van de literaire wedstrijd door Tine Verschoot, in de Gotische zaal van het stadhuis, toeg. gratis, org. Wel, info 22.93.24.
- 21.30 u **TEATER** De studenten Kulturele Studies spelen 'Onze onweerstaanbare opkomst', in

- de Stuczaal, org. Kultuurraad.
- 22.30 u **KONSERT** 'Jen', futuristische lo-fi-dance improvisation, in Stucbar, org. Kultuurraad.
- 22.30 u **FILM** 'Hearts & Minds' van Ralph Ziman (Zuid Afrika), in Supercity, org. Derde Wereldraad Leuven.

VRIJDAG

- 19.30 u **TEATER** 'Theater Now/This is Theater': Günther Samson speelt 'De keizer van het verlies' van Jan Fabre, in Stuczaal, org. Kultuurraad.
- 20.00 u **KAARTAVOND** Holebi's kaarten, in Couperus & Coeteau, Diestsestraat 245, org. Labyrint.
- 20.00 u **FILM** 'Guelwaar' van Sembene Ousmane (Senegal), in aanwezigheid van de sineast, in Supercity, org. Derde Wereldraad Leuven.
- 20.00 u **TEATER** De Reynaertgesellen spelen 'De dood en het meisje' van Dorfman, in Teater Malpertuis, Redingenstraat 4, org. Teater Malpertuis.
- 20.15 u **TEATER** 'Oud ijzer' door Amusements-teater Leuven, in Vaart 25, Res. 23.15.98.
- 21.30 u **TEATER** 'Theater Now/This is Theater': Cie. In Effigie speelt 'Naar Leonce en Leona' van Georg Büchner, in Stuczaal, org. Kultuurraad.
- 22.00 u **FUIF** 'Comix Dome', grafische vibes met dj's Skinny Joe Cognakke en Mo & Benoëlie,

- in Rumba & co., toeg. 150, org. Het Besloten Land.

ZATERDAG

- 15.00 u **TEKENSESSIE** 'Old Cake Comix', een verzamelaar strips door een dertigtal vrouwelijke stripauteurs, in Het Besloten Land, toeg. gratis, org. Het Besloten Land.
- 19.30 u **TEATER** 'Suske & Wiske', in Aula Pieter De Somer, toeg. 495, org. VVK Passe-Partout of 46.26.16.
- 20.00 u **TEATER** De Reynaertgesellen spelen 'De dood en het meisje' van Dorfman, in Teater Malpertuis, Redingenstraat 4, org. Teater Malpertuis.
- 20.15 u **TEATER** 'Oud ijzer' door Amusements-teater Leuven, in Vaart 25, Res. 23.15.98.
- 20.30 u **TEATER** Campustoneel speelt 'Een soort Alaska', in de Speelruimte van het Zwart-zustersklooster, Zwarte Zustersstraat 2, toeg. 200/150, org. CaTo, res. 32.43.70.

ZONDAG

- 17.00 u **TEATER** Teneeter (Ndl) speelt 'Kaspar Hauser', in Stadschouburg, org. KC Leuven, info 22.21.13.

MAANDAG

- 20.00 u **TEATER** Drie Vingersen speelt 'Engelen', met Katelijne Damen, in Auditorium Minnepoort, toeg. 400, org. KC Leuven.

Nadien presentatie van het nieuwe presidium, in 's Meiersstraat 5.

LBK

- 22/04 24-uren van het Horekateam, in Pauzeruimte en Gnorgl. • 23/04 24-uren van het Horekateam, in Pauzeruimte en Gnorgl.

Medisoc

- 22/04 om 20.00 u: Presidiumverkiezingen.

NFK

- 24/04 om 20.00 u: Verkiezingsavond, in Pangaea.

Pedagogische Kring

- 28/04 om 20.00 u: Kringvergadering met uitslag kringverkiezingen, in Kringlokaal.

Politika

- 21/04 om 21.00 u: Bram Vermeulen brengt 'Polonaise', in Aula Pieter De Somer, toeg. 350. • 22/04 om 19.30 u: Evaluatie kringvergadering, in boven Politika-kafée.

VRG

- 24/04 Blok-fuif, in Kortestraat 1.

VTK

- 21/04 om 21.00 u: Externe, in Theokot. • 22/04 om 21.00 u: Open kafée, in 't Elixir. • 23/04 om 19.00 u: Afzuip, in 't Elixir.

Alfa

- 23/04 om 17.00 u: 'Chatevening' tussen Ema en Alfa, in Alma 2.

Bios

- 23/04 om 20.00 u: Verkiezingsdebat, in het Zoölogisch Instituut.

Cyberkring

- 21/04 om 15.00 u: Mailbom bij de minister van Onderwijs.

Eoos

- 22/04 om 22.00 u: Afscheidsfeestje, in Perma.

Historia

- 21/04 om 21.00 u: Kantus, inschrijven in de Fak, in Plectrum. • 23/04 om 10.00 u: Verkiezingen, tot 16.00u in de hal van het Erasmusgebouw.

Katechelika

- 23/04 om 20.00 u: Verkiezingsdebat in de lounge van het Pauscollege. • 24/04 om 09.00 u: Presesverkiezingen tot 17.00u, in lokaal A.

Klio

- 21/04 om 20.00 u: Afzuip en tapavond, in Fak L&W. • 23/04 om 20.00 u: Evaluatievergadering over het voorbije akademiejaar.

Driedaags festival met ijsbrekend teater

Theater Now/ This is theater' heet het nieuwste project van Kultuurraad. Een prestigieuze titel — Engels, tweedelig én afgeleid van Shakespeare's 'Richard III' — tweeënveertig acteurs in progress, vijfhonderd minuten teater gebracht door zes gezelschappen, verspreid over drie dagen. Dat zijn de ingrediënten waaraan teaterfreaks deze week hun hart kunnen ophalen in Stuc. Niettegenstaande het sloganeske van de titel moet het festival een sympathiek gebeuren zonder pretentie worden. De organisatoren van Kultuurraad gingen niet op zoek naar het undergroundteater van kunstcentra of naar het grote-publieksteater in kulturele centra. Zij willen talentrijke, jonge gezelschappen, die door gebrek aan subsidie of opleiding buiten het professionele sirkwievallen, een kans geven voor het voetlicht te treden.

Stijn Van Eynde, één van de verantwoordelijken voor het project, licht toe: "Het mooie aan niet-professionele acteurs is dat zij, precies omdat ze niet gebonden zijn aan subsidie, zich veel vrijer kunnen bewegen in het teaterlandschap dan mensen die om den brode toneel spelen. Professionele acteurs moeten de spelregels van de officiële scène in acht houden om te kunnen blijven functioneren. Zij zijn gebonden aan een gezelschap of een programmatie binnen een bepaald seizoen."

De voorstellingen zijn soms op verbazingwekkende wijze uit de lucht komen vallen. Je krijgt echt een goed zicht op het feit dat gelegenhedenakteren meer kan zijn dan het brengen van een stoffig huiskamerdrama.

"Cie. In effigie bijvoorbeeld komt naar het festival met 'Naar Leonce en Lena', de negentiende-eeuwse klassieker van Georg Büchner. Zij maken dit stuk weer speelbaar op hun manier. Het verhaal is dat van Leonce, de kroonprins, die wordt uitgehuwelijkt aan een zekere Lena. Hij weigert en trekt naar Italië, waar hij verliefd wordt op een meisje dat uiteindelijk toch zijn voorbestemde prinses blijkt te zijn. Het stuk wordt gespeeld door jongeren tussen 14 en 25 jaar. Regisseur Anne Decker zorgde ervoor dat iedere speler zich — ondanks het leeftijdsverschil — op zijn manier in het stuk kan terugvinden, dat er geen kloof is tussen het stuk en de speler. Zij willen geen visie geven, maar hebben geploeterd met als enige structuur de tekst en de vrije wil. Iedereen heeft gevochten en gewoeld met zijn personage en een beetje een eigen weg gezocht in interactie met de rest."

Paralel

Het voordeel van de vrijheid wordt zeker ook maximaal benut door Cie. De Hitte. Dit gezelschap, opgericht door enkele studenten, brengt 'De leedlozen', geschreven door Bert Gabriëls, student filosofie en rechten. Hij kende de acteurs en hun eigenheid.

(foto Joost Helsen)

De karaktertrekken van elke speler vormen de basis voor de verschillende personages. Het resultaat is een amalgaam van karakters die archetypisch zijn zonder in clichés te vervallen. Deze mensen zijn totaal verschillend van elkaar, maar moeten samen overleven in een verlaten maatschappij nadat de eerste sociale epidemie heeft toegeslagen: het toebrengen van lichamelijke of psychische leed veroorzaakt een volledige verzeveling van de ledematen.

'De leedlozen' van Cie. De Hitte vormt hiermee een uitzondering in vergelijking met de andere gezelschappen, die een bestaande tekst kozen. Cie. 't Sirk, een klein, nieuw teatergezelschap, opgericht door vier studenten aan het conservatorium van Gent, koos twee stukken: 'De goedkeuring' en 'Het moederskind'. 'De goedkeuring' is het verhaal van twee zussen. Zij zitten samen bij het lijk van hun moeder. De moeder liet voor hen één parel achter, maar voor wie? Ook 'Het moederskind' is een stuk over het eeuwige gezeur in een gezin.

Marxist

De studenten van de aanvullende opleiding Kulturele Studies kijken dan weer verder de wereld in. 'Onze onoverstaantbare opkomst' is op en rond de deling van politiek teater ontstaan. Het stuk is het resultaat van een teaterworkshop, begeleid door Willy Thomas van Dito Dito. Thomas wou geen teater met avantgardistische scène-effecten of een spektakulaire regie, maar een concept in zijn zuivere vorm. De acteurs — die op de toeschouwertribune plaatsnemen — voeren een gesprek over politiek en teater, politiek teater en teatrale politiek. Ieder gooit zijn eigen verhaal in de kring. Iemand vertelt een verzonnen kampherinnering over een jongen die hij vermoordde en hoe hij daar plezier in vond. Anderen geven hun visie op politiek of op het leven van alledag. Zo ontstaat een discussie waarbij de kleine politiek tegenover de grote wereldpolitiek komt te staan.

Willy Thomas: "Er was gevraagd om interviews te maken met mensen uit hun omgeving én met een specialist, zodat je twee totaal andere klokken over hetzelfde onderwerp kon horen. Dan kreeg je de analyse van een VLD-er tegenover een marxist. Het was aan de toeschouwer om

uit te maken wie welke partij koos. We wilden absoluut geen bepaalde vlag erboven laten wapperen, maar gewoon al die dingen daar zetten en ermee spelen."

Naast deze vier gezelschappen is er ook ruimte voor het soberder teaterwerk: soloteater van Günther Samson en een dialoog van Bruno van den Broecke en Clara van den Broeck. Günther Samson volgt het laatste jaar Woordopleiding aan het Lemmensinstituut. Hij koos voor de eenvoud van een monoloog: 'De keizer van het verlies' is een stuk van Jan Fabre, waarin hij de grenzen van het menszijn aftast. Een clown neemt de beslissing opnieuw te beginnen, maar op een ander punt in de realiteit. Het publiek wordt getuige of is zelfs medeplichtig aan het maken van een nieuwe taal, een nieuwe mens. "Vanaf het moment dat je een grens tegenkomt kan je opnieuw beginnen. Dat is waar Fabre het over heeft. Zowel met bestaande konventies als met jezelf komaf maken en dan zien wat er gebeurt. Dat ge-

beurt ook bij het werken met de teksten uit 'De keizer van het verlies'. Je moet zien wat de tekst voor jou zegt en dan is het alsof de tekst het personage volgt", aldus Samson.

Bestaansredenen

Bruno van den Broecke en Clara van den Broeck, beide eerstejaarstudenten aan het conservatorium te Antwerpen, brengen een voorstelling die vorig jaar nog door tg Stan werd gespeeld. 'Pick-up' is een heel korte dialoog over de onmogelijkheid van de dialoog. "Twee mensen proberen zich krampachtig op te trekken aan de fragiele onzekerheid van het gesprek, tot de taal het uiteindelijk laat afweten", zo vatten de acteurs hun stuk samen.

Stijn van Eynde besluit: "Bij de organisatie heeft het toeval een heel belangrijke rol gespeeld. De voorstellingen zijn soms op verbazingwekkende wijze uit de lucht komen vallen. Uiteindelijk hebben wij de keuze laten vallen op deze zeven stukken, die samen een enorme variatie bieden. Ons doel is om mensen warm te maken alle voorstellingen naast elkaar te bekijken. Je krijgt echt een goed zicht op het feit dat gelegenhedenakteren meer kan zijn dan het brengen van een stoffig huiskamerdrama. Op die manier willen wij een ijsbreker zijn voor teater."

Katrien Darras

(foto Joost Helsen)

'Theater Now/ This is theater: 500 minuten teater van acteurs in progress' is te zien van woensdag 23 tot vrijdag 25 april in de Stuczaal. Een avondticket, goed voor twee voorstellingen, kost 150/200 frank, een ticket voor drie dagen kost je amper 300/350 frank. Een overzicht van alle voorstellingen vind je in de agenda.